

Idylický úryvek ze zápisek advokátního koncipienta

1877

VČERA MNĚ BYLO TŘICET LET. CÍTÍM, ŽE JSEM jiný člověk. Teprv od včerejška jsem celým mužem, krev se proudí v přísném taktu, každý nerv je ocelový, každá myšlénka opravdová—je to zázračné, jak muž vyzraje přes noc, ba mžikem, a jakou sílu má vědomí: Ted' jsi třicet let! — Takhle se sobě opravdu líbím, cítímť, že m o h u něco zdárného vyvést a že v y v e d u. Hledím na vše se vznešenou klidností. Ted' — ano ted' budu si psát zas s chutí svůj deník, abych se viděl portretovaného, jak vypadám. Vím, že po letech budu čítat stránky toho svého deníku s pýchou. A kdo jej čísti bude po smrti mé, každý zvolá: Ejhle m u ž!

Jsem pojednou tak jiným člověkem, že předvčerejšek zdá se mně být už šedou minulostí. Ani pochopit nedovedu minulost svou. Psal jsem sice skoro denně zápisky své, ale ted' čtu ty zanešené myšlénky a nerozumím jim více. Kroutím hlavou: pročpak jsem to tak napsal? — „Nač ideály? Nač se učíme ideálům?“ — „Vychládání slunce — okeány ledové.“ — „Mně je tak smutno, ne k smrti, ale k samovraždě.“ — „Mračno hrozícího velkého neštěstí, nebo pocit, že svět se zřítíl.“ — „Možno, že jsem se zmýlil.“ — „Před úkolem životním a po něm; ale

ne radostný pocit, smutná otázka.“ — Ukrutné hlouposti! Nezdravý cit. To vyplynulo, že jsem neměl jasného cíle a pevné vůle, že jsem zapadl do klusu nejobyčejnějšího života a uspávajících návyků. Jak vysoko stojím pojednou teď!

Předně: teď si odbudu advokátní zkoušku; úžasně rychle ji odbudu. Za druhé: oddám se těm studiím zcela. Do kanceláře nevkočím, pokud zkouška nebude odbyta; můj šéf mne nevymaže z kancelářského seznamu, ztratit bych tím kus předepsané sedmileté praxe. Za třetí: obmezím se zcela na svůj byt, do hostince nevkočím, ani na večer ne, je to hříšné, co jsem prohrál peněz v každodenním hloupém ramšlu. Ani v neděli na Příkopy nepůjdu, do divadla také ne, vůbec nikam, ať si slečna Františka vykrotí krk! Řekla u Loukotů, že prý vypadám tak zpustle — počkej!

— V ý t e č n á m y š l é n k a! — Líbal bych se za ni! — Ano, na Malou Stranu se přestěhuju. Na tu poetickou klidnou Malou Stranu, mezi tiché, milé sousedy, někam do zákoutí odlehlé ulice. Ba, pro můj povznešený nynější duševní stav je naprosto nutno okolí poetického. To bude rozkoš! Tichý dům, vzdušný byt, výhlídka na dumavý Petřín, výhlídka do tichouнкé domácí zahrádky — zahrádka m u s í při domě být — práce a mír. Zrovna cítím, jak se mi prsa šíří.

Hned do toho — svatý Jiří je přede dveřmi! — Nemýlím-li se, jsou na Petříně slavíci?

Mám štěstí. Byt, že bych si nemohl lepšího ani přát, v tiché Oujezdské ulici. Tam se schoulím jako dítě do svého tajuplného koutečka, nikdo se o mně nedoví, nikdo!

Už zevnějšek dvoupatrového domku se mi líbí. Jenže nebudu samostatným nájemníkem, jen podnájemníkem, ale co na tom! Moje nastávající „paní“ je konduktorkou, pana konduktora — je někde u dráhy — jsem ještě neviděl, jezdí skoro pořád. Mají v prvním patře byt tak velký, jakého nepotřebují. Velký pokoj do ulice, pak kuchyň, pak dva pokojíky v křídle nazad, ty jsem najal. Tři okna jdou do svislého dvora, jedno, z pokojíku zadního, do zahrádky a na Petřín. Pěkná zahrádka — konduktorka pravila, že tam může každý nájemník; no, já tam nepůjdu, budu studovat. Ale příjemna je mně zahrádka ta. Že je dům přistaven zrovna k úpatí Petřína, je dvůr svislý a zahrádka as ve výši prvního patra, takže moje okno jest tam tedy skoro přízemní. Když jsem přistoupil k oknu, slyšel jsem s Petřína skřivánčí zpěv. Rozkoš! Ptal jsem se, jsou-li tam také slavíci? Jsou!

Konduktorka je mladá, as dvaadvacetiletá žínka. Je hezka, tak zdravě hezka. Obličej není sice klasicky pravidelný, brada je trochu široká, ale tváře jsou jak růžový aksamit a oči, trochu vypoulené, jsou jako chrpa modry. Chová dítě — sedmiměsíční holčičku, Kačenku — od těch lidí člověk slyší hned celou biografii. Kačenka dojíhá komicky. Hlava je jako koule, vypoulené oči, po matce, jako by seděly

na štopce a hledí neskonale blbě. Ale když se člověk na to přívětivě zahledí, začne se koule smát a v tupých očích je najednou plno jisker, a ty oči mají náhle tak příjemný výraz, že — (napíšu to až později, teď mně to dobře nenapadá). Pohládl jsem Kačenku po tváři a řekl: „To je hezké dítě, tohleto.“ Matky si získat chválou dětí je vždycky dobře. „A tichá je, skoro ani nezapláče,“ libovala si matka. To je mně velmi příjemno, kvůli studiím.

Když jsem řekl, že jsem doktorem práv, byla konduktorka patrně potěšena. A když jsem řekl, že se jmenuju Krumlovský, zvolala: „I jeje, to je hezké jméno!“ Ti lidé řeknou všechno hned tak upřímně. Smluvili jsme nájemné a posluhu a snídani, konduktorka mně bude prát a posluhovat a vařit snídani. Vpravo dole u vchodu je hostinec, čistý, jak jsem viděl, odtamtud budu brát obědy a večeře. „My, když je muž doma, berem taky odtamtud; mají tam stravu domácí!“ To je výborné, já miluju stravu domácí. Já pranic nestojím o tu kořeněnou kuchyň restaurační, mně jsou šklubánky a jahelník a maštěné nudle stokrát milejší než všechny karbonády. A vlevo dole u vchodu má švec svůj krám a zrovna nade mnou, v druhém patře, bydlí krejčí, co chci ještě víc? Musím podotknout, že o kousek dál stojí dům, kde se narodil Mácha. Ale já pranic nedbám poesie psané, mně je ta poesie, kterou tvoří život sám, stokrát milejší, a proto to o Máchovi podotýkám jen tak. Já sám jsem nepsal nikdy žádných básní — totiž — co studentík jsem arci také začal. Možno, že jsem měl talent. Alespoň se pamatuji na

zcela pěknou jednu báseň svou, baladu, se vzornou aliterací. Už vím z ní ale málo víc než tu aliteraci —

podle stráně
štěkotem svým přizvukuje
pískotu *pes páně*.

Smáli se mně, když jsem baladu ve škole předčítal. Bránil jsem se a poukazoval na tu aliteraci. Ale smáli se ještě víc, a od té doby místo „aliterace“ říkali vždycky „pískotupespáně“. Oslové!

Když jsme ještě jednali s konduktorkou, vstoupil do otevřených dveří kuchyně as čtyřicetiletý muž s dýmku v ústech. Nějaký soused, zcela po domácku oblečený. Zůstal stát, opřel se o veřeje a bafal.

„Ten pán je pan doktor Krumlovský,“ pravila konduktorka s patrným důrazem na slově doktor.

Muž bafnul. „Nu to mne těší. Na dobré sousedství, pane doktore!“ A muž mně podával masitou, měkkou ruku. Potřásl jsem, člověk musí umět se sousedy vyjít, vždyť jsou zde beztoho tak hodní lidé! Muž je zavalitý, krevnatého obličej, modrých, vodnatých očí, jako by plavaly ve slzách. Opět tak upřímné oči! Ale takováhle upřímnost vodnatých očí bývá také od chlastu — jsem znalec lidí —. A svrchní pysk má tlustý, každý piják má svrchní pysk tlustý.

„Hrajete šístku?“

Rád bych řekl, že teď studuju, teď že nehraju praničeho, ale — nač hned kazit sousedstvo. „Kterýpak Čech by neznal šístky!“ povídám se zdvořilým úsměvem.

„To je dobře, uděláme si den.“ (Hotový germa-

nism, myslím, „udělat si den“; náš český jazyk se po městech ukrutně kazí! Budu v rozmluvách nenápadně se snažit, abych jim chyby opravoval.) „My umělci máme učené lidi rádi. Člověk se od nich něčemu naučí.“

Ti toho chytnou ode mne! Cítím však, že teď zas já musím pronést něco lichotivého. Kdopak je ale ten muž? Umělec — vodnaté oči, krevnatá tvář, masitá ruka — vsázím se, že má na koncích prstů mozoly, nevidím tam, ale on m u s í mít na koncích prstů mozoly, hraje kontrabas — jsem znalec lidí. — „No, vy co hudebník zajisté nemáte nikdy dlouhé chvíle,“ povídám.

„Paní konduktorko, slyšela jste?“ rozchechtal se muž tak, že rameno šlo o veřej nahoru dolů, jako když se nosorožec o kladu tře. „Já takový bláznivý muzikant jako ten —“ ukázal přitom palcem přes rameno na prostřední dvěře chodby a smích jeho přešel v silný, harašivý kašel.

„Pan Augusta je malíř,“ mínila konduktorka.

Teď přiběhl z pozadí chodby kluk as osmiletý, vyhláskán z bytu nejspíš tím smíchem a kašlem. Opřel se o malíře a hleděl na mne.

„To je váš syn, pane Augusto?“ pravím poněkud v rozpacích.

„Můj Pepík. Bydlíme tamhle v pravém dvorském křídle, jako vy zde v levém, budem si vidět zrovna do oken.“

„Kdopak je to?“ ptal se Pepík a ukázal prstem na mne. Miluju prostou, bezohlednou řeč dětskou.

„To je pan doktor Krumlovský, nezdvořáku.“

„A ten tady bude zůstatvat?“

„Poslouchej, Pepíčku, chceš krejcar?“ a hladím kluka po světlých kadeřích.

Kluk natáh mlčky ruku.

Myslím, že jsem učinil na všechny dojem dobrý.

Byl to perný den! Stěhování a rovnání a přendávání, že šla hlava kolem. Nestěhoval jsem se ještě často a stěhování je mně nemilé; jsou prý lidé, kteří mají docela zálibu v něm — zvláštní choroba, musí to být lidé povahy nestálé. Ale upřít se nedá, že i ve stěhování je poesie. Když starý byt začne se prázdnit a pustnout, zmocní se nás náhle jakás lítostná tesknost, je nám, jako bychom opouštěli ochranný přístav a vydávali se na zvratké vlny. A nový byt se dívá na nás cize, nevypravuje nám ničeho, je chladný. Bylo mně, jako bych co malé dítě v nenavyklé místnosti chytati se měl matčiny sukně a volat: „Bojím!“ Ale zítra ráno vstanu a zajisté už řeknu: „Dobře se to spí.“ — Kolikpak máme už hodin? Půl jedenácté. — A po domě už ticho jako v studni. To je dobrý obraz: jako v studni, mnohem lepší než „jako v kostele“, alespoň ne tak otřelý.

Moc jsem se nasmál konduktorce. Všemmu se divila, všechno ohmatávala, prohlížela; taková naivní zvědavost neuráží. Pomáhala pilně, ihned sestavovala a stlala mou postel, nejvíc obdivovala se velké srnčí poslámce a srnčí koží potaženému polštáři. Když to byla uložila, nemohla odolat a položila se na postel, jak prý se to leží; smála se na posteli sa-

mou radostí jako veverka — totiž jestli se veverka směje. Pak položila na postel Kačenku a smála se zas. Má zvláštní smích, jako když drobným zvonkem zvoní. A když rozestřela na podlaze k posteli huňatou lišku, ovroubenou červeným sukнем, měla novou radost, že Kačenka se liščí hlavy s těma skleněnýma očima bojí. „Budu ji tím strašit, když nebude hodná!“ Ti lidé jsou z maličkosti hned šťastni.

Ale pak bych se byl brzy zlobil. Když jsem přibyl s druhou forkou nářadí, viděl jsem otevřenými dveřmi, že v druhém pokojíku klečí Pepík na sesli u akvarium a má na dlani vylovenou zlatou rybku. Přiskočil jsem rychle. „Ježíš Maria!“ slyším za sebou neznámý hlas ženský, a když jsem se ohlíd, utíkala nějaká ženská ze dveří. Konduktorka stála u postele a smála se, až se za boky brala. „To byla paní malířka. Lehla si, aby viděla, jak se to leží. Domácí slečna taky si libovala, že se leží dobře.“ Myslím, že konduktorka přivede celý dům sem, aby si lehnul — na čempak ti lidé líhají? Ale Pepík mně nesmí bez dohledu do bytu, ještě by mi jednou akvarium převrh. Ostatně pěkný kluk, kadeře jako len a oči jako trnky — ty oči nemá po otci, snad po matce.

Pořád poslouchám, tluče-li slavík. Neslyším nic, snad je mu příliš ještě zima. Pěkné jaro, už máme jaro šest neděl a chodíme pořád ještě v zimnicích! Snad bude, čím dál do léta, zima tím větší, a budeme nosit letní kožichy — hehe, dobrý nápad: „letní kožichy“.

Ale slavíkovi trochu zimy přec nevadí? — Naslouchám marně — žádný klokot! — Kroky! — Mužské,

těžké kroky, a přicházejí po chodbě blíž. Vrzly dvěře, to jsou dvěře naší kuchyně — ženský hlas, mužský hlas — patrně přibyl konduktor z cesty. Honem zhasím a lehnu si, ona by ho přivedla, aby zkusil, jak se to leží. A konduktor, když přijede z cesty, je tak špinavý.

Zákon občanský. Řád směneční. Zákon obchodní. Řízení soudní. Patent sumární. Patent o řízení v rušení držení. Patent o řízení v rozepřích o nájmu. Zákon horní. Zákon vodní. Zákon trestní. Řád trestní. Zákon o řízení ve věcech nesporných. Zákon obecní. Řád notariátní. Řád živnostenský. Řád knihovní. Řízení směnečné. Zákon o spolcích. Zákon o myslivosti. Zákon o poplatcích.

Tak! Každé ráno si ten seznam přehlídnu, abych viděl, jak je toho mnoho, co ještě mně schází, a v píli neustál. Však píle potrvá, jsem teď zcela jiný člověk. Ale kdykoliv a jakékoliv budu mít dobré předsevzetí, po každé si je napíšu, a každý den číst, každý den! Člověk zapomíná mimovolně.

Dobrá snídaně. Káva bez cichorie, kyprý rohlík. Konduktorka v bílé ranní kazajce. Září, je vidět na ní šťastné manželství. „Dobrá káva, výborná,“ pravím, abych si ji zcela naklonil. — „Nu to mne těší, pane doktore, jen když vám chutná. — Neporoučíte nic?“ Teď si vzpomínám na konduktora. „Váš pán je doma? Musím se s ním přec honem seznámit.“ — „Šel na nádraží s raportem, přijde až k obědu.“ Zas se směje, ona se směje pořád. „Já bych teď

ustlala a trochu poklidila, Kačenku jsem zrovna vykoupala a ona usnula,“ dodává; „překáží-li to panu doktorovi, mohl by pan doktor zatím do druhého pokoje.“

Jdu do druhého pokoje a dívám se z okna na dvůr. V obou patrech naproti kytky v oknech. Ty obyčejné u nás kytky, to se rozumí. Mohla by se sepsat zvláštní okenní Flóra česká. Vonná bazalka s tím velkým, šťavnatým listem: ale když se list trochu rozžmolí, zvadne — „pomilovaná dívka“. Balzamina, bez vůně; ale s četným květem; každý si ji ročně pěstuje z loňského semene. Protivná pelargonie s koženým smutným listem a křiklavě červeným květem. Růžovec s vystříhaným listím; snese už trochu mnutí. Muškát, rozmarýna, to se rozumí. Rozmarýna, květina svatební, květina pohřební. Vůně: láska; stálá zeleň: věrnost. Rozmarýna sílí prý paměť, musím si jí koupit několik hrnků. Rozmarýnu pouštějí po vodě —

Kytka jede po potoce,
snad ji, Jene, chytneš v roce —

i ne, nechytnu, to tak, brzy se oženit!

Zahrádka už je pěkně urovnána. Moc besídek v ní, snad pro každou rodinu v domě jedna. Po besídkách se nejspíš budou pnout malvy, aby Pepík mohl trhat syrečky. A na záhonech bude kopr, na omáčku ke knedlíkům.

„Už je uklizeno, pane doktore,“ směje se konduktorka ve dveřích. Okna v prvním pokoji otevřela doktorán. Musím je zas zavřít, ale raději až odejde.

„Neporoučíte nic?“ Pravý vzor úslužnosti, musím s ní alespoň přívětivě porozprávět. Od malířů sem zahá křik malého dítěte a několikačárkovaný dospělý soprán ženský. „Mají tam nemluvně, ne?“ — „Ročáčka, vřeští celý den. (Okna do dvora se budou odvírat málokdy.) A malířka taky pořád křičí. Ta má ty panty u své chleběrny dobře namazány!“ (Okna do dvora se neodevrou nikdy, okno do zahrady může být celý den dokořán.)

Pozoruju, že konduktorka se salonně právě nevyjadřuje — no, jednoduchá ženská. Podobá se však, že existují zvláštní malostranská pořekadla, budu si je zapisovat, na př. hned o těch pantech. Vidouc, že si něco zapisuju, praví: „Snad nevytrhuju pana doktora, snad má pan doktor práci?“ — „I ne — jen tak —“ pravím. „Kdopak to bydlí nad malířem?“ — „Nějaký podivín, starý mládenec. Provazník se jmenuje, ani nevím, čím byl. Nedělá celý den pranic, nevychází, dívá se jen jako vejř z okna a kouká se jedovatýma očima, co dělají susedé. Aspoň kdyby kočku hladil po zádech.“ Směje se. (Zapisuju: kočku hladit po zádech.) „V prvním patře do ulice bydlí domácí pán se svou slečnou a v druhém patře do ulice bydlí pán a paní Vejrostková, úřadnická rodina. Musí být teprv krátce svoji, mají ještě zcela žluté prsteny. — Ale já tu plácám a kdo ví, neprobudila-li se už má Kačenka.“ Smích a už je ze dveří. Ted' znám už všechno. Honem okna zavřít a začnem studovat.

Devět hodin. A je úterek, dobrý den pro začátek studií!

Začnu jako každý s občanským zákonem. Myslím, že to půjde dob —

„Ale já jsem se ani nezeptala, jak se to panu doktorovi první noc spalo,“ zní vesele zas ode dveří. „Koukej se, Kačenko, pan doktor. Dej dobrýtro — kompliment (kloní ji) tak! Duc! duć! (Dělá, jako by ji házela na mne.) Dobře se spalo, to si myslím, na takové posteli! (Už je u postele.) Kačenko, koukej, to se to hájá! (Klade ji už zas na postel.) Vid' mrško, to děláš paní? Je to postel!“ (Zas si tak na polovic sama ke Kačence přilehla.)

Pěkná žínka, luzné podívání, ale —! Dívám se upřeně do zákoníku.

„Pojď, Káčo, pan doktor má co dělat, nesmíme překážet.“ A už je se smíchem venku.

Naivní k neuvěření!

Tedy! Nejprv s rozvahou každý paragraf přečíst! Úvodní prohlášovací patent necháme být. Ú v o d. O zákonech —

Kočka! Bílá kočka! Stojí u dveří a mňouká. Já ji přec posud nespatriil, je to naše kočka? — Jakpak se dělá honem na kočku? Aha: „čičí!“ Když ale budu dělat na ni „čičí“, bude mňoukat třeba ještě víc!

Ne, když je zde, nemohu studovat! Nemám kočky rád, jsou zlé, falešné a chytají myši. Také škrabou a kousají! A když někdo spí, položí se mu na krk a udusí ho. Předsevzetí: Každou noc, než si lehnu, dělat „čičí!“ Že prý se také rády vzteknou — to by tak bylo — musím se konduktorky šetrně — snad je to její miláček — zeptat, nepozoruje-li dle něčeho, že je trochu vzteklá.

Už zase mňouká. — Pootevřel jsem dvéře, kočka vyběhla. Konduktorka: jestli prý si něčeho přeju. Že nic. Vždyť prý jsem ale pootevřel dvéře. Jen kvůli kočce tento. A tak! — smích.

Úvod —

Klepání. Malíř. Že prý nechce vytrhovat, že ale, když byla prvé moje okna otevřena, viděl na stěně obrazy viset, a to prý mu nedá. Mám dvě kvaše od Navrátila, jednu: moře v bouři, ráz temný, druhou: moře v slunečním jasu, ráz veselý. Malíř se před ně postavil. Je oblečen k vycházce, má šosatý, sousedský černý kabát, hůl a šišatý klobouk. Kdyby z toho klobouku vyrůstala kalina, byl by to kozácký kurhan. To prý musí být Navrátil. „Ano.“ Takových Navrátilů že ještě neviděl. Kdy prý si uděláme šístku? „No však se stane, stane.“ S panem domácím prý můžem hrát ve třech, a kdybych si pozval nějakého svého známého, mohli bychom hrát ve čtyrech. Že mně ale musí říci, jeho žena že se přede mnou stydí. Překvapil jsem ji včera zde, jak ležela na mé posteli, paní Vilhelmová že ji ale byla vyzvala. Usmívám se zdvořile — „no, však já vaši ctěnou paničku uchlácholím, není tak zle“. — „Ty ženské!“ Potrááme si ruce, on jde.

Konduktorka ve dveřích. Že prý je hned deset, nepřēju-li si zdola snídani na vidličku. „Děkuju, ne-snídám nikdy na vidličku.“ —

Úvod. O zákonech občanských vůbec. Pojem práva občanského.

— — — — —
Dostal jsem se do příjemné zimnice. Tak jsem se

zabral do paragrafů, že mně bylo líto, když přišel oběd. Dosti slušný, ale neobjemný — nu, beztoho není zdrávo se nacpat, když člověk pořád teď sedí. — Černou kávu? — „Ne, paní konduktorko, až do večera, takhle do osmi hodin, nepotřebuju praničeho.“ Zdali ani doutníků ne? „Nekouřím nikdy doma.“

Výborně! Jako když bystrina unáší člun v závratném spěchu a předměty na břehu se jen míhají. Š. za Š., jako když růženec běží skrz prsty. Ani bych si byl nepomyslel, že tolik znám a že to tak lehýnce půjde. Zabral jsem se tak do studia, že jsem nic neviděl a neslyšel. Myslím, že tu byla v pokoji konduktorka as šest- nebo desetkrát. Je mně taky, jako by byla Kačenku as dvakrát strašila srnkou. Mluvila-li na mne, nedal jsem jí zajisté odpovědi. Aspoň vidí, že nemám být vytrhován.

Jsem náramně spokojen. 135 paragrafů! Ted' večeri a pak dál. Ať mně někdo řekne, že práce není rozkoš! Chvěju se rozkoší na celém těle.

Roštěná trochu tvrdá. — To jsem to vyved! Zapomněl jsem zcela na konduktora. „Ano, ještě půl litru, paničko. Mohu teď s vaším pánem mluvit? — abychom se přec trochu poznali!“ — „Už je pryč na nádraží, jede v devět hodin. Jsem zase vdovou.“ A směje se. Snad konduktora ani jaktěživ nepoznám.

Půl jedenácté. Jsem unaven; chuti nebylo, ale čivy popouštějí. — Občanský zákon má 1502 §§ — za osm dní jsem s ním hotov. Počkejme, hrajme si trochu! —

Spočítal jsem všechny paragrafy ostatních zákonů — jednoduchá divise — nejdýl za měsíc jsem připraven úplně!

Ještě se sice po těle chvěju, tepny bijou a spát as nebudu hned moci, ale lehnu si, kvůli odpočinku. Dám si svítilnu a zápisník na stolek k posteli. Budu dumat. —

To jsem se lek — fuj! Jdu k posteli a na posteli něco leží. Dva malé vzpřímené trojhránky — kočka! Leží, má jen hlavu vzhůru a dívá se na mne.

Co teď dělat? Kdybych věděl, jak se kočka plaší — ne, plašit ji nechci, ale jak se na ni dělá, když má jít pryč. — Huš! — Heja, heja! — Dívá se na mne jako by nic. Kalhoty, kalhoty — pardon, tak se volá na zajíce! — Jdeš? — Meteš! — — Liduška, liduška! — Kšaven! — Teď se už na mne nedívá. Položila hlavu a spí. — Co teď?

Dravá zvířata prý se bojí ohně. Dávám svítilnu blíž — skoro až k ní — kočka se ani nehne, jen oči trochu mžourají, myslím že mrzutě.

Střevíc! Netrefil jsem ji, ale už je dole a u dveří. Pootevřel jsem — zaplat' pánbůh!

Za dveřmi hlas, poroučím-li něco. — Ne. — Že jsem ale otevřel dvěře. — „Vyháněl jsem jen kočku!“ — Jen abych řekl, chci-li něco. Že prý, když je sama, nemůže dobře spát a má beztoho dlouhou chvíli. — Neodpovídám. — Tajený smích venku.

— — — — —

Ježíši, to je rozkoš! — Tyun tyun tyun tyun, spe tyu ckva — slavík! —

Jak sladký to zpěv! Jaké divoucí hrdélko! — Bož-

ská Filomelo, tisíci poetů oslavovaná! Pěvče jara,
pěvče lásky, pěvče rozkoše!

Tyo tyo tyo tyo tyo tyo tyx —

Kutyo kutyo kutyo kutyo —

Tyranové lidé, že takové ptáče zbavují svobody!
Jen když je úplně volné, plyne volně také jeho píseň.
Velebím zákony —

Cy cy cy cy cy cy cy cy ci

Kvorrer tyu ckva pipikvi —

jako med! — velebím zákony, které jsou na ochranu
opeřených pěvců.

Ckvo ckvo ckvo ckvo —

Tohleto je trochu pronikavé — jináč, démante!

Cak cak cak cak cak cak —

Eh kuš! Vždyť to jde mozkiem jako rozžhavený
drát!

Cak cak cak cak ... cak cak cak cak cak cak ...
cak cak —

Už jsem na podlaze. To bych se zbláznil — jsem
beztoho ještě rozechvěn! Aha, když zavru dvěře dru-
hého pokoje, nebude ho slyšet ... Cak cak cak ...
Nic platno! Ten proklatý cvočkář musí být někde
směrem dvora ... Cak cak ... Ručnici, ručnici!
Kdybych měl ručnici, vystřelím oknem, a kdyby
mělo celé sousedstvo z toho dostat psotník! Že se
takový hmyz nevystřílí!

Cak cak cak cak cak cak ... Ježíš Maria Josef!
Můj mozek je jako podebraný! Ne, tohleto nevy-
držím. Kdybych věděl, kde sedí, nelenil bych, oblík
bych se — cak cak ... Už to mám!

Vytrh jsem ze šatníku starý svrchník, roztrh pod-

šívku, vyndal vatu a nacpal do uší, co se vešlo. Ted' si štěkej!

Cak cak — zas nic platno! — Všechnu vatu ven! Na uši, na hlavu, a tlustý šátek kolem.

Pramálo platno, ten chlap metá své ohnivé cvočky skrz pevnostní zeď! —

To bude děsná noc! —

Deset hodin a já teprv vstávám! Hlava jako škoppek. Nevím, kdy jsem usnul, myslím, že asi ku třetí. Mezi druhou a třetí jsem zimničně dřímал, slavík štěkal pořád. Na Starém Městě slavíci neštěkají. A nejspíš že mám rýmu. Mezi očima mne to lupe a v nose šimrá. Nebe je černé, vzduch zimavý. Bývá léto, kdy je i červenec jako listopad. Studené pršky, listy opadávají a člověka mrazí.

Konduktorka mne žene do druhého pokoje, že prý bude poklízet. Nechá zas okna otevřena a rýma by se zvětšila — to ne! Půjdu zatím naproti k malířům. Jsem tím povinen malířce, aby se už nestyděla, člověk musí mít outlocit. A když malíř navštívil mne, musím zas navštívit jeho; vím, co se sluší.

„Dnes to jde, navštívit Augustovic,“ míní konduktorka, „dnes Augustka šišlá.“ Mluví divné věci, ta moje konduktorka, co je to: d n e s šišlá? Když někdo šišlá, šišlá přec pořád. —

Zaklepal jsem. Naslouchám. Nic. Klepu zas. Opět nic. Vzal jsem opatrně za kliku, dvěře se pootevřely. Hned v předním pokoji je celá rodina pohromadě.

„Račte odpustit —“ Nikdo si mne nevšímá. On sedí u malířského rámu a má podepřenou hlavu, ona stojí s hlavou sklopenou u nízkého prádelníka a drží hadr v ruce. Jen Pepík se po mně ohlíd, vypláznul jazyk a zas se odvrátil; dívá se s otce na matku. Musím se tvářit, jako bych nezbednost Pepíkovu ani nezpozoroval; on pak přestane sám. Malý, černý psík mne očuchává; ani neštěká, je patrně příliš mlád.

„Račte odpustit —“ silnějším hlasem.

„Ah, pan soused — odpustte, já myslil, že to služka. Ženo, pan doktor od naproti! Máme dnes bramborovou polívku — já bych jedl bramborovou polívku třikrát za den — a přemýšlíme tady, máme-li dát do ní také krupky. Račte sednout.“

Musím začít co možná feš. „Prosím, vždyť nejsem cizí, pána už znám a tady synka už taky znám a jemnostpaní už jsem taky spatřil. Představuju se, jemnostpaní, doktor Krumlovský.“ Fádni, suchá blondýnka se nemotorně ukloní. Vypadá to, jako když se dřevěná, kloubová loutka náhle z polovice nahne. Chce něco říci. „Prosím, prosím, pan Augusta mně řekl, že ráčíte se na mne trochu hněvat — hehe! mezi sousedy to přec nic nedělá!“ Zas tak, jako by se někde v půli přelomila.

Abych si sedl a jak prý se mně v novém bytu líbí. Že výborně, ale dnes v noci — a vypravuju o slavíku.

„I jeje, slavík, a já ho neslyšel!“

„Bodejt' bys ho byl slyšel, když jsi byl jako kanón!“ vřízne se do rozpravy soprán ostrý jak břitva.

„Já? No trochu —“

„Tohle je také trochu? Podívejte se, pane doktore!“ Augustka vyhrnuje rukáv, vidím modřiny. „Já, pane doktore, jsem měla na vybranou, všichni mužští se po mně bláznili, a já si vzala toho — ty!“ Paní malířová má patrně vzdělání jako nějaká krámská. Jsem v rozpacích. Ale pozoruju, že vskutku šišlá. Ted' utírá po náradí prach, jako bych tu nebyl.

„No, byl trochu malér, pane doktore,“ mínil malíř a namáhá se do úsměvu. Nejde mu to dobře. „Byl jsem arci v šesti hostincích, ale vypil jsem vždy jen jednu sklenici a hned jsem šel domů. Nemám štěstí v té věci. Jsem dobrý člověk, ale když se napiju, stane se ze mne člověk jiný, a ten pije dál a dělá pak hlouposti. Co je mně do toho, že ne?“ Chechtá se nuceně.

„Někdy to neškodí, občas je to i zdravé, Luther praví —“ ale leknul jsem se náhle své řeči a nedomluvil jsem. Ted' mně bylo, jako by užuž měl hadr mně letět na hlavu. „Ten slavík mne včera přivedl k zoufalství,“ obracím opatrně. Pes mně ožírá dole kalhotu. Nechci ho kopnout, ale nemohu pohodlně sedět.

„To byste měl slyšet teprv mne — to je jux, vid', Anno?“ Anna nic. „Já umím tlouci jako slavík. Někdy jich svolám pět šest, to je pak koncert. Přesvědčíte se.“

Začne-li jednou svolávat, zastřelím ho.

„Já myslil, že ráčíte být krajinářem, a vy jste figurální.“ Má na rámu nějakou figuru.

„Musím dělat samé svaté, kvůli živobytí. Tři řízy, červené neb modré, trochu masa a je to; také to nic

nenese. Jsem vlastně portretista. Bývalo dost práce, celé židovské město jsem jednou měl — mnoho to arci neneslo, celý žid za dvacet zlatých — ale přišel Němec a odloudil mně je. — Co mně napadá! Mám teď malovat svatého Kryšpína, pan doktor by mně mohl sedět modelem. Pan doktor se zcela hodí za svatého Kryšpína, on má tak něco!“ Copak mám, kradu snad? Obrátím řeč jinam, na Pepíka, získám si Pepíka.

„Pepíčku, pojd' ke mně, pojd'!“

„I jdi, vždyť jsi hloupý!“

Otcovský pohlavek. Já cítím, že se červenám. Kluk bečí: „Vždyť to řekla dnes paní konduktorka mamince, že je ten doktor nějak hloupý! Vid', maminko?“ — „Mlčíš!“

Já že jsem hloupý! — „Pojd' sem, Pepíčku, pojd'!“ hlas se mně ale nějak zadrhuje. Kluk přichází bečky a staví se mezi mé nohy.

Jakpak se jen honem s dětmi hraje? — „Ukaž ruku! — Ten vaří — ten smaží — ten peče — ten říká: dej mi kousek! — ten odpoví: matla — matla — matlafousek!“ Kluk se nesměje. „To je táta — to je máma — to je dědek — to je bába — to je — —“ Nevím dál. Kluk jako poleno. „Počkej, Pepíku, dám ti nějakou hádanku. Co je to: Zelená jsem, tráva nejsem; pleš mám, kněz nejsem; žlutá jsem, vosk nejsem; ocas mám, pes nejsem. Co je to?“ — „Já nevím.“ — Chci mu říci, ale nevím to teď sám. Pamatoval jsem si jen hádanku, a nevím, co znamená. „Tak říkej ještě něco hloupého,“ vybízí mne Pepík.

Seberu se, jako bych nebyl slyšel. Poroučím se: „Musím ku svým studiím. Už jde asi na dvanáctou.“ — „I toto,“ míní malíř, „tolik! Naše hodiny musí jít napřed alespoň o půl hodiny.“ — „Nejdou,“ řече Augustka, „včera, když bily s věže, nařídila jsem je smetákem.“ — Že prý náramné potěšení a abych přicházel hodně často. Že budem zajisté dobří sou-
sedé!

Ted' bych rád věděl, proč jsem hloupý!

Na chodbě jsem pozdravil nějakou ženskou, nej-
spíš slečna domácí. Už hezky stará.

„Šišlala?“ ptá se konduktorka. — „Šišlá.“ — „To mají tedy dnes peníze. Když nemají groše, mluví zcela dobře.“ Patrně má konduktorka hrozně pomlouvačnou hubu. „Když šel pan doktor po chodbě sem, vyhnul se Provazník z okna a díval se za ním.“ Hledím nahoru. Zdá se mně, že tam vidím voskově žlutou, tenkou tvář; víc nevidím. Zdali prý ničeho neporoučím. Trochu mrzutě: Ne. Zdali prý by si nemohla dát Kačenku trochu sem do mého pokoje. Musí ke kupci, hned je ale zas zde; a Kačenka se rozpláče, když je sama. „Vždyť ji přec neumím chovat!“ — „Položím ji jen na postel.“ — „A jakpak, když se rozpláče?“ — „Ó ne, dokud někoho vidí.“ — „Nebo když mně tu vyvede něco...?“ — „Taková chudinka!“ — Ano, taková chudinka! — Jsem náramně mrzut.

— — — — —

Předsevzetí: působit na Pepíka mravně.

— — — — —

Četl jsem jednou Burnandovy „Dobré myšlénky“,

Moje „předsevzetí“ jsou ale něco naprosto jiného, já ho neimituju.

— — — — —
Ani bych si byl nepomyslel, že se dnes přec zase tak do studií vpravím, jsem spokojen, ale strašně unaven — půjdu spat.

Slavík neštěká, snad zmrznul. Dej to pánbůh!

To bych přec rád věděl, proč jsem hloupý!

„Tedy napřed už mou gratulaci! Myslím si, že od starého přítele přijmeš přec nějakou radu, an mám za svou bratrskou povinnost, vím-li radu dobrou, sdělit Ti ji. Především ku zkoušce chladnou krev! Vědít budeš dost, o tom jsem přesvědčen, ale chladná krev má, abych tak řekl, dvakrát větší cenu než všechny vědomosti. Páni vrchnozemští radové dávají nejvíce otázky rozumové, a nenapadne-li Ti už pranic jiného a pan rada Ti řekne: „Když někdo s takovou věcí k Vám co advokátu přijde, co budete dělat?“ — odpověz důvěrně: „Budu žádat od něho peněžitou zálohu.“ Věř, rada to za ...“

Hlupák! Nemohu to vystát, když chce být někdo pořád duchaplný a pomáhá si starými anekdotami. Neříkali jsme mu už ve škole nadarmo Jindra Plácal. Je plácal! Ale zcela to jen vina má, proč jsem mu psal o přípravách svých a byl tak zdvořilý, že jsem připsal: „Máš-li, příteli, nějakou dobrou radu —.“ Já nepotřebuju od nikoho na světě rad, nejmíň od něho. Ani mu víc neodpovím! —

Ale rýmu mám zcela pořádnou. Lehýnká zimnice

běhá po těle, mozek je zabrán, oči stále pláčou. Divím se, že se přitom dobře ještě studuje a také chuti k jídlu že ani neubývá.

Do práce!

— — — — —

Pan domácí byl u mne. Zvláštní člověk, tak šedesátník. Tenká figurka, která se zdá být menší než je, pro zapadlá prsa a tak silně spadající ramena, jako by v každé ruce nesl konev s vodou. Oholená suchá tvář, pysky zapadlé, protože zuby už vypadaly, bradička jako krejcárek, malý ušňupaný nos, šedivé vlasy. Ale černé oči planou jako v zimnici. Také suché, vráskovité ruce hmatají nepokojně po vzduchu a někdy to škubne celou postavou. A když mluví, skoro šeptá. Člověku není zcela volno při něm, jako by se pořád mělo něco stát.

Že prý přichází se ptát, zdali je už moje změna bytu ohlášena na policii. Já na to zapomněl, to se rozumí. No, abych to tedy učinil. Že prý mu malíř řekl o nastávající šístce a on že se těší. Kloním se. Pozoruje, že mám rýmu, a míní: „Mnohý člověk, když je zdráv, ani neví, co má.“ Není to zvláště duchaplné a odpovídám se zdvořilým úsměvem jen: „Ba!“ Pausa. Nato vyslovuju naději, že on se těší stálému zdraví. Ne prý zvláště, pořád má s krkem tento, musí se šetřit. Zakašlal trochu a plivnul mně zrovna na botu. Jsem rád, že to nezapozoroval, bylo by hloupé omlouvání, a schovávám nohu pod sesli. Zdali prý jsem muzikální? Nejsem sice, co kluk jsem arci hrával piano, ale ničemu jsem se nenaučil; přec pravím s úsměvem, jako by se samo sebou rozumělo:

„No, myslím, že není ani žádný Čech, který by nebyl alespoň trochu muzikantem.“ — „To je dobře, to je dobře! Můžem hrávat čtyručně. Stavím si vždycky na leto spinet do zahrady, starý ale dobrý, můžem se tam bavit. To je dobře!“ Cítím, že musím couvat. „Piáno? To já ne — já housle.“ — Máte dobrý nástroj?“ a rozhlíží se po stěnách. Couvám dál. „Ted' už jsem dávno nehrál — člověk je zabrán praktickým životem — člověk —.“ — „Škoda.“ Vstává, aby prý nezdržoval. Není prý z těch domácích, kteří nešetří všech práv nájemníkůvých. Ale ještě má něco na srdci. Zdali prý nemyslím, že tam ve Španělsku vězí za tím Bismark, a postavil se s výrazem chytrosti ve tváři až zrovna přede mne. Pravím, že cesty diplomatů jsou nevyzpytatelný. „Ba,“ přizvukuje domácí, „kládou se nešoupe jako sirkou.“ Ted' mně šlápnul rádně na pravou nohu a dodává: „Já vždycky říkám: To je to, že králové nejsou nikdy spokojeni s tím, co mají.“ Nenamítám ničeho, jen zdvořile se usmívám. Poroučí se.

Naivní výklad — ale vlastně pravdivý. Ti lidé mají své mudrosloví v pořekadlech, člověk by neměl nevrle podceňovat pořekadla ta, je do nich složen vždy celý, třebaže nevelký názor jednotlivcův. Byla by zcela zajímavá sbírka: „Pořekadla osobní“.

— — — — —

Vcelku se dnem spokojen. Jdu spat.

Slavík štěká, ale někde vzdáleněji. Tam ať si štěká třeba. — Ale začne-li ho malíř přivolávat, svedu rámus. — Totiž zdvořilý rámus, jen tak aby bylo vidět, že sobě člověk nenechá všechno líbit. — Dou-

fám však, že malíř někde po hospodách spěchá domů — včera aspoň Augustka šišlala.

Zdá se mně, že konduktorka se dnes už tak často neptala, poroučím-li něco. Všechno se časem svým dostane do pravé míry. Také je možno, že se mýlím — když je člověk do studií zabrán!

Rýma a studie. O světě nevím praničeho, tak jsem se zavrtal.

Jenom pozoruju, že konduktorka vskutku se už ptá mnohem řídčeji, poroučím-li něco. Dnes pravila, že prý jsem z gruntu dobrý člověk a že mně pánbůh jistě požehná. Byla totiž u ní v kuchyni nějaká ševcová, vdova, matka dvou dětí, naříkala na svou bídu a já jí dal zlatku. Nevídáno, aby se měl pánbůh o každou zlatku starat!

Kočka už ke mně nevchází, ani když jsou dvěře dokořán. Jen se postaví vedle a mňouká. Nedůvěřuje mně patrně.

Vzpomínám si, že jsem konduktora posud nespatriil. Byl mezitím doma?

Cichorie v kávě! — Já se nemýlím, cichorie — to je děsné! Musí se něco stát.

Letím ku konci občanského zákona se spěchem zvýšeným, jako závodní kuň poblíž cíle.

Opět cichorie, a myslím že víc než včera, a konduktorka se už neptá ani jednou. Mám alespoň po-

koj. — Včera mně přivedla zase jinou ševcovou, vdovu, matku. Že prý jsem tak nadmíru dobrý člověk. Opět zlatka.

Pepík byl nesmírně bit, řval, že se domem rozlehalo. Ptám se konduktorky, co udělal. Vlastně nic, koupil si ořechy, otec mu je sněd — „nikdo by neuvěřil, jak ten muž je mlsný!“ — Pepík se bránil, otec mu natlouk. Lituju Pepíka. „I co takový kluk,“ beztoho prý za nic nestojí. O minulý Velký pátek kradl prý v kajetánském kostele u božího hrobu Kristu pánu z talíře krejcary.

Ano, m u s í m na Pepíka mravně působit! Jen až bude trochu času. Škoda by bylo toho hezkého klučiny, otec je patrně divný chlap, nestačí na dobrého vychovatele.

George Washington nestál co kluk také za mnoho, ale George Washington měl moudrého otce. Bůh by byl měl děti obmyslit darem, aby záhy poznaly, je-li jejich otec podoben otci George Washingtona; a v případě opačném aby se dlouho netahaly s nezdrárným otcem a obrátily se jinam. (Pokyn pro Marka Twaina, který si také chováním se à la G. W. chtěl vychovat otce.)

Byl u mne malíř, jen tak na skok. Zdali prý bych mu nechtěl sedět tedy modelem k svatému Kryšpínu. Odpověděl jsem, že teď musím sedět u kněh. — Stávám se ráznější.

Jsem s občanským zákonem h o t o v! — Zítř se

dám do řádu směnečného. — To se to bude dnes spát!

Takhle bylo snad Puškinovu teleti, když zvolalo: „Ó já osel!“ — Děsný okamžik!

Dal jsem si ráno u vědomí, že jsem s občanským zákoníkem hotov, otázku. Nevěděl jsem ani m u k!

„Ježíš Maria Josef!“ vykřikl jsem mimovolně a chytil se za hlavu. Cítil jsem, že jsem rázem zblednul.

Konduktorka veběhla. Co přý se mně stalo. „Já nic neumím!“ volám pitomě. — „To se mně také podobá,“ praví ona a běží s hlasitým smíchem zase ven. — Veskrz naskrz impertinentní žena! —

Ted' ale už jsem klidnější. Vždyť vím dle studování dřívějšího, že se děje vždycky tak. Člověku se naučené musí trošičku uležet. —

Nesouviselo to s onehdejším tvrzením, že jsem hloupý? — Ne, to už není naivnost, to je hotová impertinence!

Dvě ševcové, vdovy — jedna z nich ale vlastně krejčová. Zdá se, že mně chce konduktorka přivést všechny vdovy, mnoho-li jich pláče po levém břehu vltavském!

O b r a t! Naprostý, radikální obrat, jakého bych byl nikdy ani neočekával. Obrat v přírodě i v společnosti.

Za prvé: Vlažné, usměvavě krásné dny, a při nastalém teple prchla rýma. Za druhé: Cichorie kon-

duktorčiny jsem se nasytil a právě jsem vypil kávu, kterou jsem si na lihu uvařil sám. Budu si napořád vařit kávu sám. Také v ostatním jsem učinil změnu. Konduktorka mně přinese už jen dnešní oběd zdola, k večeři si už seběhnu dolů do hostince. Nepotřebuju milostí a konduktorka v ochotě ochabla už naprosto. Aťsi, takhle bude líp. Pořád sedět nejde, člověk zpitomí a pokračuje v studiích tím pomaleji. Tolik a tolik denně studovat, dokud trvá tak ta první a nejčilejší chuť, pak se trochu pobavit. Však mne as zábava mezi těmi klidnými lidmi dole moc nevzruší! A do zahrádky také budu denně chodit, alespoň trochu. Už se tam procházejí po dva dny. Jakpak, kdybych si každého rána časně přivstal a šel tam studovat? Studuje se pak rozkošně, pamatuju se dobře z gymnasijských let.

Předsevzetí: vstávat každého rána časně, h o d n ě
č a s n ě.

— — — — —
Právě jsem vyhodil novou ševcovou, vdovu.

— — — — —
Takový hostinec se mně líbí! Nevzrušuje, a přec se člověk dobře baví, to se hodí zcela pro mou nynější potřebu. Nemusíš se namáhat, abys mluvil duchaplně, jen pozoruješ a posloucháš. Prostí lidé, ale přec samé individuality, přirozeně rozumní, nehledaně vtipní, spokojení i s vtipem nejmenším. Smějí se srdečně všemu. Ale člověk musí, aby se zároveň i vznešeněji mezi nimi bavil, být psychologem, rozumět individualitám. Mám talent pro to.

Přívětivá, čistá místnost, jen trochu málo osvět-

lená. Uprostřed pozadí kulečník a tam kolem stěn stolky menší; v popředí několik stolů, z nichž asi čtyry obsazeny. Dle zkušenosti celého večera společnost as věčně stálá, snad už po několik let nezměněná. Poznal jsem to vlastně hned, jak jsem vešel. Všeobecné okamžité odmlčení, zraky všech obráceny na mne.

Pozdravil jsem na všechny strany. Pod mýma nohama skřípal bílý, čerstvě nasypaný písek. Usedl jsem k stolu, u něhož seděl jediný muž. Ten na můj pozdrav jen němě kývnul. Hned tu byl malý, složitý hostinský. „Ah pan doktor! No to nás těší, že nás pan doktor také jednou zde dole navštíví. Jakkak, spokojen s obědy a večeremi?“ Povídám, že zcela spokojen; měl bych sice leckterou výtku, ale člověk si musí lidi získat, někdy i malou lži. „Nu to mne těší, jen když jsou moji hosté spokojeni, já nic jiného na světě nechci. Ti pánové se zajisté už znají?“ Dívám se na neznámého mně pána, který s nehybně zaškareděnou tváří hledí před sebe. „Že ještě ne? Ale vždyť ti pánové jsou sousedé a bydlejí nad sebou! Pan doktor Krumlovský, pan krejčí Sempr.“ Pravím: „No tak vida,“ a podávám panu Semprovi ruku. Krejčí jen trochu hlavu nadzdvih, posunul oči po stole o kousek dál a podává ruku svou neohrabaně jako slon tlápu. Divný člověk! Ale už je tu sklepník, aby obsloužil. Miluju mužskou obsluhu. Sklepnice má vždycky alespoň jednoho milého, a s tím pak zasedá v koutcích a šušlají; host aby pořád klepal.

Dokud večerím, nevidím a neslyším. Ale když jsem hotov a zapálím si cigaro, hledím jasně kolem

a jsem velmi vnímavý. Naproti u stolu několik pánů v živém hovoru. O stůl dál dva mladí lidé. Vlevo od nás pán, paní, dvě slečny, vojenský nadporučík, ale ne příliš mladý a trochu tlustý. U všech stolů se hlasitě smějí, zvláště u stolu vlevo. Mladší slečna se na mne dívá. Má pěkné zoubky, veselé oči, ať se tedy dívá! Pan otec její má hlavu zcela zvláštní, samý pravý úhel a nahoře všechny šedé vlasy sebrány do štopky. Vypadá to jako čtyrstěnná skleněná láhev, naplněná pivem, a nahoře hrdlo s pěnou. Hlavičky dcerušek jsou také lahvičkami, ale baňatějšími.

Jen u našeho stolu je ticho. „Jakpak se daří obchod, pane Sempře?“ začínám. Trochu sebou pohnul, pak mu skáplo se rtů: „Nu — tak.“ Příliš výmluvným se nezdá. „Máte mnoho tovaryšů?“ — „Jen dva — doma — dávám práci mimo.“ Vida, přece celá řada slov! „Máte rodinu, pane Sempře, to se rozumí.“ — „Ne.“ — „Aj — mládenec?“ — „Ne.“ Nějak to jím pracuje, konečně dodává: „Vdovec — už tři leta.“ — „To je vám teskno bez ženy a dětí.“ — Zase namáhání, konečně: „Mám holku — sedmiletou.“ — „Měl byste se tedy zase oženit.“ — „Měl.“

Hostinský přisedá k našemu stolu. „To je hezké,“ pravím, „že pan hostinský nás ctí svou návštěvou.“ — „Moje povinnost, žádá toho obchod. Hostinský musí od stolu k stolu, hosté to vidí rádi, vykládají si to za ukrutnou čest.“ Chci se smát, jakoby vtipu, ale pohlédnu mu do očí — mžourají líně bez jakéhokoliv záblesku myšlenkového — minil to do-

opravdy? Zdá se být hlupák. Ale ty oči! Jaktěživ jsem tak světle zelených neviděl. A pleť rudá a vlasy zrovna tak rudé jako pleť, takže se zdají jen jako roztřepené pokračování kůže. Jakmile se na něho dívám jen o kousek dál, rozechvívá se kontura jeho hlavy. „Máme teď pěkné počasí,“ míním, aby řeč neusnula. — „Eh co, když je pěkně, jdou lidé na procházku a hostince jsou prázdný. Já si dnes odpoledne také vyšel do ulic, ale brzy jsem se zas vrátil. Slunce mně hrálo do zad, a když mně hřeje slunce do zad, je vždycky bouřka. Dnes ale nebyla.“ Hryzu si rty. „No ve městě,“ míním zas, „neškodí procházet bouřka nebo déšť. Deštník pomůže.“ — „Já neměl deštník.“ — „Tedy se jde trochu rychleji domů.“ — „Když jdu rychleji, tak se přec neprocházím!“ — „Tedy se vstoupne pro chvílkový jarní déšť trochu někam do průjezdu.“ — „Když stojím v průjezdě, tak se přec neprocházím také!“ Vskutku hlupák! Teď si zívnu. „Jste unaven?“ — „I já šel včera časně spat a tu pak druhého dne záhy zas zívám.“ — „Nebylo hostí nejspíš.“ — „I seděli tu dlouho. Ale já měl včera špatné pivo, nechutnalo mně — nač bych se mořil?“ Originální typ!

U stolu vlevo nadporučík se dostal do ohně. „To já pravím, že neví tisícátý, kolik je druhů šimlů! Sedmáct druhů, ano! Atlasový je nejvzácnější, musím vám říci. Krásný kůň! Kolem očí a úst růžově bílý. Kopyta má světle žlutá —“

Vtom vešel nový host. Dle odmlčky a zraků vidím, že nahodilý cizinec. Host jde k zadním stolům a sedne. Hovor jde dál. Nadporučík vykládá, že „šiml

se rodí černý“. Ta mladší se na mne pořád dívá — copak jsem nějaká brůna?

Dopil jsem. Hospodský jako by nic. Sklepník Ignác také jako by nic. Klepám a Ignác přiletí jako bláznivý. Mne Ignác zajímá, sleduju ho stále zrakem. Je už asi čtyřicátník, nosí knoflíčkové stříbrné náušnice v uších a v pravém uchu má bavlnku. Vypadá tak trochu jako Napoleon I., ale jako ukrutně hloupý Napoleon I. Velké klapky oční zavírají se vždy teprv po delších časových mezerách; vypadá to jako vážná interpunkce myšlenek, ale vsázím se, že Ignác nemyslí nic. Postaví se sem tam a stojí zadumán; když někdo klepe, Ignác sebou náhle škubne a letí.

U stolu naproti mluví se teď o polštině. Tam pozoruju napořád divný způsob řeči ve „vtipném“ vzájemném se oslovování. Samé „nose!“, „ucho!“ a před tím nějaké zvířecí epitheton — je to divné. Tvrdí tam teď kdosi, že kdo umí česky a německy, umí také polsky. Polština je prý jen smíšeninou obou těch jazyků. Na př.: „Co se fraguje pan?“

Zas někdo vchází. Postava zavalitá, jako kořenatý pařez. Patrně každodenní host, usmívá se a přisedá k našemu stolu. „Také pan soused,“ míní přistupující zas hostinský, „pan doktor Krumlovský, pan Klikeš, obuvník.“ Pan Klikeš mně podává ruku. „Hezký chlapík, jak náleží hezký! Po vás se musí děvčata bláznit, pane doktore!“ Jsem v rozpacích, myslím docela, že se trochu červenám. Rád bych se tvářil nenuceně a s úsměvem se rozhlíd, na př. na tu mladší, ale nejde to. „Hezčí je než ty,“ směje se

hostinský, „ty s tou doličkovanou tváří jako formička na pokroutky!“ — „Safra, safra,“ míní Klikeš a šoupe nohama po písku, „copak jsi dostal od obce rozkaz, abys také jednou umyl podlahu?“ Smích. „Ano, pane doktore, tady se dřív nemyje. A jednou za rok přijdou dva policajti a odvedou ho do koupele. Někdy musí přijít tři, jak se brání.“ Všeobecný, hlučný smích. Patrně je Klikeš humorista společnosti. Kousat umí, musím se sám smát s sebou. Ale jeho hrbolovitá, drsná tvář není zlá, oko je chytré, avšak upřímné. „Má pravdu, že šetří,“ dodává teď, „potřebuje mnoho, nestačím na něho pít.“ A už je sklenici na dně. „Teď bych také něco večerel.“ Mluví s živými posuňky, ruce jsou skoro pořád nad hlavou a pan Klikeš vypadá pak jako pařez s kořeny vzhůru.

Ti dva mladí lidé, kteří sedí osamělí, poroučejí sobě nyní, aby se jim postavila na kulečnicku pyramidka, a vstávají. Dokud seděli, byli tak stejně velcí; ale teď je jeden kratičkový a druhý až neslušně dlouhý. Znímám jednoho, který, dokud v hostinci sedí za stolem, není nápadný pranic; když ale vstává, nemá to vstávání konce a všichni přítomní se rozesmějou. Cítí se nesmírně nešťastným.

„Pořád nic,“ hubuje Klikeš hledě na jídelní lístek, „gulaš — paprika — zadělávané drobečky — to jsou zadělávané drobečky z kapsy, ne, hospodo?“ — „I mlč!“ — „Takhle kdyby bylo vařené kuře!“ — „To ták! Aby v kuchyni vařili jen pro tebe.“ — „Což je to tak těžké? Vezme se vařené vejce a nechá se vysedět — hehehe!“ — „Dej si vlasy s čela!“

Ironie, Klikeš má pleš jako církevní otec Quintus Septimius Florens Tertullianus.

„Pst! Karlíček chytá blechu!“ zní to naproti. Všeobecné ticho, obracení hlav a napnutost. Ten, jenž se zove Karlíček, má vstrčenu ruku za košili na prsou. Na obličejích jeho sídlí klidný, sebevědomý úsměv. Ted' ruku vyňal, zamnul palcem o ukazovač a položil něco na stůl. Smích, potlesk, ženské kousají do svých kapesních šátků. „On vám chytne každou blechu, ale každou,“ informuje mne Klikeš. Divím se slušně a ptám se: „Každou?“ — „Ano, každou! — Ale, Ignáci, copak je s mou večeří? A mou sklenici mně přineste, já neměl ještě dopito! Já nemám nikdy dopito,“ obrací se zas na mne. Patrně vtip. „Hehe, vy jste čtverák,“ pravím a směju se. Ignác přichází z kuchyně. Jeho tvář má ted' výraz stupňovaně hloupý. „Prosím, pane Klikeši, co jste si ráčil k večeří poručit?“ — „To je strašné! Chlap to zapomene! Něco podobného není na světě! Já —“ ale Klikeš už taky zapomněl; ted' to nevědí oba.

Vyniká hlas paní matky. „Když má matka dvě dcery, nemá je nikdy přes dvacet let oblíkat stejně; sic z nich neprovdá žádnou.“ Vypočteno, aby poslouchající věděli, že žádné z její dvou stejně oděných dcer není ještě přes dvacet. Nevěřím.

„Dejte si pozor, pane doktore, aby vám tu nepřipisovali,“ míní Klikeš polykaje gulaš. „Náš hostinský býval vojákem — tenkrát si po hospodách čárky s tácku tajně umazával — ted' je tajně na tácek připisuje — aby si to se svědomím vyrovnal.“ Směju se, to se rozumí. Chci zavést rozmluvu zas se Sem-

perem, ale dovím se jen, že dopoledne chodí vždy do vinárny.

Ignác je ke kulečníku jako přišpendlen. Sleduje hru co nejživěji, patrně ale přeje menšímu. Někdy si poskočí. Ted' skáče docela o jedné noze.

Klikeš je po večeri. Nacpal dýmku a zapaluje si; v šlehajícím světle vypadá jeho tvář jako stará kovárna. Bafnul a rozhlíží se spokojeně kolem. Ted' spočinul jeho zrak na cizinci, sedícím poblíž kulečníku. „To musí být švec,“ praví pro sebe s úsměvem. „Hade!“ volá pak hřmotně. Cizincem to škublo, ale nepohlídl sem. „Ševče!“ volá zase Klikeš. Cizinec obrací pomalu sem svou tvář, je pohněván. „Nejspíš nějaká hospodská moucha — pořád ožralá,“ praví pomalu a plivne. — „Co? po mně plivat?“ rozzuřil se náhle Klikeš doopravdy, „po mně, pražském měšťanu?“ a chce vstávat. Hostinský ho tlačí zas na sedadlo a jde pak k cizímu. Klikeš tluče do stolu. Že prý ho neviděl jaktěživ nikdo ožralého, a když prý někdy pro nějakou velkou mrzutost trochu přebíral, nebylo a nebude nikomu nic do toho. Hospodský vyvedl mezitím ochotně se sebravšího cizího kuchyní ven. Klikeš hubuje dál. Náhle venku v průjezdě hádka a šramot. Po chvílce vchází hostinský: „Teprv venku se nějak dopálil,“ povídá, „a chtěl zas sem, ale já ho vypravil na ulici. Hodil jsem jím jako uzlem do zastavárny.“

Brzy je zas dřívější ruch. Pojednou u protějšího stolu potlesk. „Bravo, bravo! Loeffler bude dělat mouchu — Loefflere, dělej mouchu!“ Potlesk všude. Klikeš se mne ptá, zdali jsem už viděl dělat mouchu.

Já že ne. Informuje mne, to že je nesmírná švanda, že prý puknu smíchy. Já už to viděl tisíckrát; myslím, že v každém pražském hostinci je někdo, kdo „dělá“ mouchu. Nemohu to ani cítit. Loeffler, který sedí zády ke mně, brání se. Že prý není dost ticho. „Ticho — ticho — pst!“ Je ticho a Loeffler začíná bzučet. Nejdřív, jako by moucha letěla jizbou, pak jako by ducala po okně, nakonec ji chytne do sklenice, kde se bzučivě tluče. Potlesk, tleskám s sebou. Zraky jsou na mne obráceny, jak se mi to líbí. Klikeš míní: „Sakyventský chlapík! Tomu se hned tak někdo nevyrovná! My můžem někdy puknout smíchy.“ A vlívá sklenici za sklenicí do sebe, je patrně uvnitř ještě rozehřát svou aférou. Někdy si klepne na žaludek a praví jakoby na omluvu: „Pořád ještě deset coulů pod normálem — hehe!“

„Ale vy hrajete hloupě!“ zní to pojednou od kulečníku a hlavy se tam rázem obrátily. Nešťastný Ignác! Menší hráč, kterého protežoval, nezachoval se mu nějak a Ignác nemohl svou nelibost spolknout. Všeobecné vzbouření. Hráč praštil tágem na kulečník. Nadporučík křičí: „To je přílišné — ven s ním!“ Hostinský zuří, že vyžene Ignáce hned zítra ráno po účtu. Klikeš se mu směje do očí a ptá se: „Po kolikáté?“

Zas se vlny utišily. Vešel podomní obchodník. Suchá, špinavá, neoholená postava v svítivě umouněném šatu. Nic neříká, jen staví krabici svou na stůl a podává hřeben — portmoné — špičku — každý zavrtne jen záporně hlavou. Obchodník obejde němě všechny stoly, zavře krabici, zavěsí ji do řemenu a

jde. Potlesk — „Pst, pst, ticho!“ a Loeffler teď dělá jitrnici, jak se peče a syčí. Potlesk a smích. Jen Ignác zdrcen stojí opodál a mžourá očima bázně po místnosti.

Ještě dělá Loeffler zpívajícího volatého Tyroláka. Protivné, ale tleskám. A nadporučík se právě u stolu rozpovídal do hlasita a mluví tak, že já být otcem a mít vedle sebe ženu a dcery — vyhodil bych ho! Dá se vysvětlit leda tím, že už je s nimi dávno znám — ale pak ho měli už dávno vyhodit.

Já se teď poroučím a jdu.

Bavil jsem se vcelku dobře. Člověk musí mít zdravý smysl pro ty malé lidi.

Nevstal jsem časně. Jak jdu večer do hostince, spím ráno pak dlouho — já ráno spím vlastně vždycky dlouho, ale jsou prý lidé, kteří s největší chutí vstávají. Neškodí: dobře se prospat, dobře pak studovat!

Překrásný den! Nemohl jsem odolat, sedím při dokořán otevřených oknech. Přitom ovšem zalehne každý zvuk z celého domu ke mně, ale vidím, že mne mnoho neruší — působí to celkem jako vzdálený jez a je alespoň změna naproti únavné monotonii zavřeného pokoje. U krejčího Sempra nade mnou někdo zpívá, nejspíš tovaryš; zpívá prostě a neuměle. Komická píseň! „A to pro tu příčinu — že nemá žádnou manýru-u“ — hehe!

Vploužil se ke mně Pepík. To si nesmí navykat,

ale mírně se mu to naznačí. „Pojď sem, Pepíčku, umíš také zpívat?“ — „Baže!“ — „Tak mně zazpívej něco, něco hezkého, víš?“ Kluk začal: „Měla jsem holoubka.“ Ale pak si to spletl a místo „doubek“ zpíval na „zelený zoubek“, jemu je to jedno. Copak ví takové pražské dítě o doubku! „Tak a teď jdi. Víš, já musím být pořád sám, nesmíš sem chodit.“ Pepík šel. Líbí se mi.

Studuju teď rád směnečný a míchám to příjemně se zákonem obchodním.

Strašný rámus u malířů. Veliká výplata Pepíka. Chci zavřít okno, malíř to pozoruje a volá přes dvůr: „Prokletý takový kluk! Nedá a nedá pokoje!“ — „Copak udělal Pepíček?“ — „Šibeničník mně sežral psaní od bratra faráře, a já teď nevím, co odpovědět!“ Zavřel jsem okno, beztoho také tovaryš nade mnou pořád ještě „nemá žádnou manýru-u“.

Obědval se Semprem a hostinským dole. Pozoroval Ignáce, jux! Chvilku rovnali spolu u vedlejšího stolku účet po včerejšku. Ignác pohlíží stranou s hloupým výrazem neskonalého strachu na pána, patrně očekává každou chvíli výpovědi včera slíbené; roztřepená kontúra pánova kýve se sem tam, oči líně mžourají, patrně neví pán o včerejšku už ani muk. Ukončili účet a Ignác si poskočil.

Hostinský přisedl. „Dobrá polívka,“ povídám. — „Jakpak ne!“ míní hostinský. — „A copak bych si dal takhle k masu, Ignáci?“ — „Co je libo.“ — „Trochu červené řípy mně dejte.“ — „Ne.“ — „Co

ne? Vždyť je napsána na lístku.“ — Ignác mlčí. Hostinský se drží smíchy v boku, konečně vykucká: „Přinesu sám, pane doktore. On nemůže — on nemůže —.“ Dívám se udiveně. — „Ano, on, jak vidí červenou řípu, padne do mdlob; trulda si vzpomene vždycky na ssedlou lidskou krev.“ — Dobré chutnání!

Takto oběd bez oživující zábavy. Hostinský není k ničemu. „Co je dnes v novinách?“ ptám se. — „Já je nečtu. Já si zajdu někdy naproti ke kupci a zeptám se, jak to stojí.“ — Pozoruju, že stěna kol kolem hostince je dole jakoby nepravidelně pokopána. „Co je to?“ — „I to zde bývala přede mnou tančírna a vykopali to při tanci.“ — „A jak jste vy zde už dlouho?“ — „Já? Na dvanáctý rok.“ A Sempr nemluví skorem nic. „Eh“ a „m“ jsou jeho hlavní slova.

— — — — —
Byl jsem k večeru v zahrádce. Půl domu tam bylo; teď znám už, mimo mladý párek z druhého patra a svého konduktora, obyvatele všechny, a když si na ně vzpomenu, jde mně trochu hlava kolem. Panu Provazníkovi, který bydlí nad malířem, nerozumím nadobro. Spatřil jsem ho dřív několikrát u okna, zdálo se mně, že má žlutý, tenounký obličej jako nudličku. Teď vidím proč. Kolem tváře má kratičkový černý vous, vyholený na rtech a na bradě, odtud z daleka ta čára. Vlasy má už skoro šedivé, je tak as padesátník a chodí silně shrblý.

Když jsem vystoupil po několika schůdcích do zahrádky, chodil Provazník pozadím, a v pravém

koutě, v altánu, byla celá společnost: pan domácí, slečna domácí, malíř, malířka, Pepík. Černé, zimníčné oči domácího hleděly na mne jako na člověka zcela cizího. „Tatínku, vždyť je to pan doktor Krumlovský!“ zazněl lahodný alt. — „Ah pan doktor — ano, zapomněl jsem,“ a podává mně svou suchou, horkou ruku. — „S vaším dovolením hodlám zde také v zahrádce pookřát.“ — „Prosím,“ zakašlal a plivnul mně na botu. Sedli jsme si. Já nevěděl co mluvit; ticho nastalé bylo ostatním snad lhostejné, mně ale bylo trapné; zdálo se mně, že čekají, jakým se pan doktor osvědčí být zábavným chlapíkem.

Nevidím pomoci jinde než v Pepíkovi. „Pojď sem, Pepíčku, jakpak se máš?“ — Pepík se mně přitulil k nohám a opřel loktem o koleno. „Povídej mně zase něco,“ vybízí mne. — „Já ti mám něco povídat? Hehe, čtveráku, on si pamatoval, že jsem mu ondyno všelicos vypravoval.“ — „Povídej nějakou pohádku.“ — „Pohádku? Já ale žádnou neumím, — počkej, já ti přece jednu povím.“ A začal jsem hlasem opravdovým: „Byl jednou jeden král. Dobře. Ten neměl žádných dětí. Dobře. Tu napadlo najednou nejstaršímu jeho synu, že půjde na vandr.“ Všeobecný smích. Malíř míní: „Pan doktor je nějaký čtverák!“ a stírá si dvě velké slzy, které mu vyhrkly z vodnatých očí. Malíř je patrně rozumný člověk a mně lichotí jeho uznání. Je vždycky dobře, když člověka považují za vtipného. „No ale, povídejte dál, ta pohádka je také pro velké děti,“ pobízí malíř. Jsem v nových nesnázích. Pohádka ani nejde dál, je tou pointou ukončena, ale ti dobří lidé toho

nechápu. Odvažuju se co vtipná hlava na improvi-
saci, snad to nějak půjde. Povídám — povídám —
ale nejde to, cítím znenáhla, že mluvím už hloupě.
Společnost přestává naslouchat, rozhovořuje se mezi
sebou, jsem ukrutně rád. Jen Pepík naslouchá, hla-
dím ho po vlasech. Ale nějaký konec musí pohádka
mít, už koktám. Šťastná myšlenka! Pojednou vezmu
Pepíkovu ruku, jako bych ji teď teprv pozoroval, a
povídám: „Pepíčku — koukni se — jak máš špinavé
ruce!“ — Kluk se podíval na ruce. „Sehni se, já ti
něco pošeptám!“ A šeptá mně: „Dej mi dva šestáky,
tak si je umyju!“ Vyndám tajně dva šestáky a strčím
mu je. Kluk odhopkoval do zahrady, kde se objevila
sedmiletá holčička Semprova.

Dívám se na slečnu domáci, sedící vedle mne.
Velmi otci podobna! Suchá tvář, tenounká, prů-
svitná ruka, malá bradička, malý nosíček, tak malý
— může-li pak se za něj chytnout? Ale nehyzdí ji
ten nosíček, tvář je dost ještě příjemna, oči jsou
černy. Altový hlas její je věru sympatický. Podotý-
kám jen, že mám černé oči velmi rád, ženská s mod-
rýma očima připadá mně vždycky jako slepá.

„Jste muzikální, pane doktore —“

„Krumlovský,“ vskočila dcera otci do řeči.

„Ano, Otylko, já vím: pan doktor Krumlovský.“

„Když jste mne ráčil navštívit, mluvili jsme už
o tom. Hrával jsem kdysi na housle, ale i tomu už je
ukrutně dávno.“ Neumím na housle ani sáhnout —
ale vidím, že pan domáci mne více ani neposlouchá.
Slečna se nakloní trochu ke mně a šeptá smutně při-
dušeným hlasem: „Tatínek má to neštěstí, že odpůl-

dne vždycky ztrácí paměť.“ Domácí pán se sebral a mluví, jako by byl náhle ochraptěl: „Pojd', Otylko, chci se trochu tady procházet. — Ah tak, pane doktore — prosím, tadyhle cedulka.“ Podal mně podlouhlou bílou ceduličku, na níž stálo napsáno: „Churavím dnes krkem, prosím, abych byl omluven, mluvím-li ne dost hlasitě.“

Teď přistoupil k nám Provazník. Usmívá se na mne, ale jeho úsměv je nějak ironický. Podává mi ruku.

„Servus, pane doktore Kratochvíle.“

„Jmenuju se Krumlovský.“

„To je divné — já myslel, že každý doktor se jmenuje Kratochvíl — hehehe!“ A jeho smích je sípavě ostrý.

Vytřeštju na něho zrak.

„O čempak se pánové bavili? — Jakpak se máte, pane Augusto?“

„I nějak omrkaně! Skoro nic co dělat.“

„Tak tak — a kdykoli vás na schodech potkám, máte alespoň jeden mokrý obraz pod páždím. Vám musí být hračkou udělat denně dva!“

Malíř se samolibě usmívá. „To je pravda — at' to zkusí někdo, někdo z těch ‚profesorů‘ —“

„Tedy byste mohl malovat podobizny do zásoby, hehehe! Ostatně je portretista tak něco jako nejzbytečnější člověk na světě. Kdyby neexistoval ani jediný portretista, obličejů by bylo na světě přece dost, a to prapodivných! — Pročpak nemalujete něco jiného?“

Rád bych se smál, kousavá satira Provazníková

je neodolatelna, ale vidím, že malíř je v rozpacích — nač chudáka trápit!

„Já byl původně historik,“ koktá malíř, „nic to neneslo, lidé nerozumějí historii. Jednou si objednal u mne jistý farář kapucínské kázání z Valdštýnova tábora, a udělal jsem mu obraz výtečný, to musím sám říci; ale když jsem byl hotov, nechtěl jej farář vzít a nevzal — chtěl mít kapucínské kázání bez kapucína — nu ano, farář! — A pak jsem měl pro radnici v Kuckově namalovat obraz Žižky. Ukrutný kříž! Poslal jsem jim nákres. Nelíbily se jim boty, abych prý se zeptal pana Palackého, jsou-li historické. Pan Palacký dal mi arci vysvědčení dobré. Ale v Kuckově měli znalce, jmenoval se Malina, a znalec Malina rozhodnul, že prý můj Žižka nevyhovuje požadavkům vojenským. Tahal jsem se s nimi dlouho a nakonec mně psali, že prý mému Blahorodí vynadají veřejně v novinách. Je nebezpečno, být historikem.“

„Malujte tedy žánry. Na příklad, jak dráteník spravuje opilému flautistovi flautu. Nebo „myš v dívčí škole“. Myš nemusí být vidět, ale děvčata i s učitelkou jsou všechny nahoře po škamnách — ta různost zděšených tváří!“

„Hehe — i já žánry maloval taky. Já měl jeden i ve výstavě, pěkný. Tenkrát bylo ještě všecko německé a můj žánr se jmenoval „Haeusliche arzenei“. Muž leží v posteli, žena mu nese horkou pokličku —“

„E fuj!“

„No pročpak? Pokličku nebylo ani vidět, byla obalena ubrusem, aby nevychladla.“

Rád bych pomohl malíři z nesnází, ale nevím hned jak. „Jakýpak máme dnes den?“ pravím k Provazníkovi dosti neobratně.

„Moh jste se podívat našemu domácímú na límec u košile, pane doktore Kratochvíle,“ ušklíb se Provazník: „převléká se týdně jen jednou — dnes je dle límce už čtvrtek.“

Impertinentní chlap! „Chudák — to je zcela zvláštní neštěstí, odpůldne ztrácí prý vždy paměť?“

„Ano, nejspíš že kdysi prodával slaměné klobouky. Kteří prodávají slaměné klobouky, jsou konečně celí pitomí tou sírou — zvlášt' Tyroláci — nedovedou pak už ani adici.“

„Ale zdá se, že je dobrý člověk, ctihodný člověk.“

„Ctihodný, ale hloupý, má tak as pět korců horizontu. Zním ho už přes dvacet let.“

„Jeho dcera chudáka as ošetřuje dobře. Je to příjemná ženština, arci ne už zcela mladá.“

„Pouhá zvědavost od ní. Ze ženské zvědavosti přišla o dvacet let dříve na svět, a teď ji to mrzí. Upřímná holka, vynadala mně už často.“

Není mně volno při impertinencích Provazníkových. „Pojďme se trochu pobavit s panem domácím,“ pravím. — „Pojďme,“ praví ochotně malíř a klepe Provazníkovi na záda. Provazník se při každém klepnutí lekavě zachvěje a rychle se sbírá.

Oba se zdvihli. Odchod mužův náhle vytrhnul malířku z hlubokého přemýšlení, kterému se byla oddala, stojíc opřena o veřej altánu. „Víš co, muži, já udělám k večeri míchané vejce!“ — „Dobře,“ dí malíř a jde dál. Příležitosti té používá Augustka, aby

mne šišlajíc ubezpečila, že měla jinaké ženichy, a že se všichni mužští po ní bláznili. Chci jí nějak zalichotit a pravím, že je to teď ještě vidět. — Co že je ještě vidět? — Já teď nevím, jak to mám říci, konečně vypravím ze sebe, že je vidět, že bývala krásna. Augustka vyhrnuje nos — no, že prý ještě není tak stará. A když se oblíkne — najednou spustila rychle jako kávový mlýnek — „teprv ondy řekl někdo, který šel za mnou: „Ta je jako k nakousnutí.“ Nu a zpředu nepotřebuje se nikdo na mne dívat.“ Koktal jsem něco, ale už byla pryč.

Vystoupil jsem do zahrádky k ostatním. Domáci se na mne usmívá, jako že mne zná, a podává mně ještě jednou svou cedulku s tímtéž zas nápisem. Mluvílo se něco o cukrovarech. Chci se rehabilitovat stran vtipnosti své. Ptám se: „Rozumí slečinka snad cukrovarům?“ — „Ó ne!“ — „Ale cukrлатům jistě ano?“ Směju se hodně, neboť je známo, že když jeden srdečně začne se smát, strhne ostatní s sebou. Nestrh jsem ale nikoho. Zdá se, že vtipu neporozuměli.

Domáci se mne ptá, jsem-li muzikální, a šlápnul mně přitom na nohu. „Ne,“ pravím omrzele, ale hned nato je mně ho líto a dodám: „Ráčíte nejspíš často chodit do opery?“

„Nechodím, není to pro mne. Já slyším na pravé ucho o půl tónu výš a to nejde.“ Podivný člověk, odpůldne ztrácí paměť a slyší na pravé ucho o půl tónu výš! „Já sedím raděj při piáně doma a pracuju.“ — „Komponujete?“ — „Teď ne, teď už několika let opravuju pořád Mozarta. Až budu hotov,

uvidíte, jak bude Mozart vypadat!“ A plivnul Provazníkovi na botu. Provazník otírá botu o trávník a míní: „Já nechodím taky už od let do opery. Kdybych šel, šel bych jen do Marty.“

Domácí mne vzal za ruku a odvedl od ostatních. Chce mně něco sdělit, ale nemůže s tím nějak ven; pořád slyším jen „sss“, jako když se vypouští pára z kotle. Třikrát koktal „s“ kolem zahrady, pak z něho vyšlo, že „v kapustě není fosfor“. On tedy také někdy koktá, a sice na „s“. Dal mně pak zase cedulku.

Nato mne chytil a odvedl malíř stranou do kouta. Zdali prý jsem pozoroval, jak klepal Provazníkovi na záda? Kdyby mne také někdy Provazník zlobil, abych ho poklepal po zádech, zcela lehýnce jen, on že hnedle zkrotne. Zlý člověk prý, ten Provazník.

A hned po něm mne odvedl zas Provazník stranou. Co prý říkám myšlénce, aby se založila společnost na děláni ostrovů po Vltavě. Pohlédl na mne vítězoslavně. Povídám, to že je myšlénka přímo brilantní. „Nu tak vidíte, a takových já mám víc! Ale není ted' lidstvo pro myšlénky. Tamhle s těmi hlupáky bych o tom ani nepromluvil.“

„Ted' bychom si mohli tady zahrát šístku,“ nutí malíř. Dobrá, zahrajem, hodinku. Karty jsou v šupletu v malířově altánu. Usedli jsme k malému stolku a rozhodili se, já hraju s domácím, malíř a Provazník proti nám. —

Pěkná hra! Domácí se ptá po každé ještě při posledním štychu, jaké jsou trumfy. Nikdy neví, jakou

barvu jsem nadhodil, a nepřinese mně jí. Vsázím se, že má figury, ale nehlásí ani jedné. Když se na něco ptám, podá mně cedulku přes stůl. Provazník a Augusta, to se rozumí, vyhrávají a řehtají radostí jako koňové. Vidím, že nezbývá než prostě odhazovat karty a platit krejčary. Otylie platí za otce, sic bychom nebyli hotovi ani s jedinou hrou, on pořád tvrdí, že už platil, a přitom mně šlape pod stolem na nohy. Stáhnul jsem nohy zpět a bavím se pozorováním, jak zimničně pracuje pod stolem jeho noha, hledajíc, na co by šlápla.

Náhle se do mne domácí pouští, že hraju špatně, na špádké eso že prý jsem mu nepřidal krále. Zatím ale se špády ani ještě nehrály a eso mám já sám. Domácí křičí dál, hlas jeho zní jako pozoun — a já mám v kapse patnáct cedulek! Otylie na mne hledí prosebně a bolestně — nu, rozumím a mlčím.

Hráli jsme malou hodinku a prohrál jsem přes šedesát krejcarů.

Domácí šel s Otylíí domů, večerní chlad prý „neslouží jeho krku“. Provazník jde také. Služka malířova přináší rodině večeri. Žádám ji, aby mně přinesla z předu také něco k večeri a pivo.

Pojedl jsem a malíř mne baví. Vypravuje, že prý nikdy nebyl náležitě uznán. Přinutili prý ho už v akademii, aby vystoup před koncem studií; umělt víc než profesoři.

— — — — —

Sedím zas doma a hlava mně jde kolem.

Nenechám nikdy okno víc v noci otevřené, ani při největším parnu! Po druhé hodině v noci byl u malířů rámus. Hlas paní Augustky měl sólo — hlas, že by jím pařez rozříz. Vyrozuměl jsem, o co se jedná. Malíř přišel v nepřičetném stavu právě domů. Cítil to sám, bál se, že něco v pokoji porazí; když tedy vešel do pokoje, položil se na dvěře a čekal — až si rozsvítí. To se rozumí, že stoje usnul a hřmotně padl.

Při té příležitosti se mně vysvětlilo, proč už neslyším slavíka. Spouští teprv pozdě po půlnoci; snad přichází také teprv z hospody.

Spatřil jsem domácího a slečnu v zahradě. Chtěl jsem jednou domácího zas vidět, když je při dobré paměti, a sešel jsem tam. Bohužel našel jsem tam také Provazníka, kterého jsem oknem nebyl spatřil.

Domácí seděl u spinetu a hrál. „Počkejte, pane doktore Krumlovský, zahraju vám jednu ze svých skladeb starých, píseň beze slov.“ A hrál. Nebylo to zlé, pokud rozumím, a hrál i na špatném nástroji virtuosně a s citem. Aplauduju. „A jak se vám to líbí, pane Provazníku?“ — „No — já mám ze všeho nejraději Martu — ale vaše písnička je hezká, mohly byste ji na hnůj hodit. — Poslouchejte, kdybyste takhle složil něco pěkného, co by bylo dobré proti štěnicím, já bych to pořád zpíval, souží mne ukrutně.“ A s chechem se obrátil. Domácí dává mně posuňkem znamení, že v Provazníkově hlavě není vše v pořádku. Nato se Provazník ke mně sehne a šeptá: „Dal bych něco za to, kdybych se jednou mohl po-

dívat do hlavy nějakého muzikanta. Tam to musí vypadat — ty hlavičky se štopkami — mozek jakoby pokrytý samými červy!“ Domáci pozoruje, že se mluví o něm, a bručí, že „kládou se nešoupe jako sirkou“. Chci vše napravit a ptám se nahlas: „Vy, pane Provazníku, jste se nezanášel nikdy hudbou?“ — „Já? I ano! Tři leta jsem se učil houslím, flautě a zpěvu najednou, to je vlastně tedy devět let — a přec rozumím hudbě jen tak vcelku.“

Obracím se k slečně s dvornou otázkou, jak spala. „Dobře — ale ráno, když jsem vstala, bylo mně nějak teskno, já nevěděla, co to je, a tedy jsem plakala.“ — „Zcela bez příčiny to jistě nebylo! Moudrá dáma —.“ — „Vy myslíte, že jsem moudrá? Tatinčku, pan doktor myslí, že jsem moudrá!“ a rozesmála se až zas do uslzení. Začal jsem vykládat, že slzy, dokud žijem, tekou vlastně stále, člověk že to ale necítí. Jsem přesvědčen, že bych byl mluvil velmi zajímavě, ale když jsem byl as tak v polovici a mluvil o lesku lidského oka, vstal náhle domáci: „Otylko, pojd' už, musíš přihlídnout k obědu!“ Šli a nechali mne v rukou Provazníkových.

Bylo mně nevolno vedlé toho podivína. Hleděl na mne se zcela zvláštním úšklebkem a nepříjemný můj pocit rostl. Přece jsem nechtěl utéci a začal jsem sám konečně řeč. „Domáci musí být přece jen dobrý muzikant,“ povídám. — „Je, je, zvláště prý umí dobře — no, jak se tomu říká? — když se dává něco do rozličných klarinetů?“ — „Instrumentovat?“ — „Ano. Ostatně, copak může být na tom těžkého! Flašinet a pes, když to jde dohromady, je to taky

pěkné.“ Musil jsem se smát. Provazník se na mne zadíval a pronesl se: „Pane doktore, vy dnes vypadáte nějak špatně!“ — „Já? Nevěděl bych —.“ Ale Provazník si přejel rukou čelo, jako by se chtěl vzpamatovat, a začal hlubokým hlasem pomalu a zcela opravdově:

„Vy jste rozumný člověk, vás nebudu mít za blázna! — Víte, já mám žíravou nenávist proti všem lidem — moc mně v životě ublížili — tuze moc. — Po celou řadu let nevyházím už ani z domova. Ustával jsem ve vycházkách hned, jak mně začaly vlasy šedivět. S kýmkoli mluvíš, každý ti řekne jakoby v největším udivení: „Ale poslouchajte — na mou pravdu — vždyť vy už šedivíte!“ Oslové! — ne? Ted' arci jsem už šedivý jako německá myš. Ale já jsem si vymyslel něco na ně,“ a Provazník se počal blaženě usmívat. „Nežli někdo mohl jen ústa otevřít, pravil jsem k němu, jakoby všecek uděšen: „Pro pána boha — copak je vám — vy vypadáte špatně!“ Každý, ale každý se lekne a hned cítí, že je mu nějak nanic. — Ó, já je uměl prohánět! — Já jsem míval po léta zvláštní zalíbení v tom, zaznamenat si všechno a všechno, co jsem o kom slyšel, a držet si svůj materiál v přísném abecedním pořádku — navštivte mne jednou, ukážu vám celou registraturu malostranských lidí. A když se mně z lidstva pak rozlila žluč, vytahoval jsem balíček po balíčku a psal anonymní listy — lidé se mohli zbláznit, čeho všeho se dočtli o sobě od neznámého jim člověka — na mne nepřipad nikdo, nikdo! Vám to mohu říci, už se tím beztoho nezanáším. Chci na-

psat už jen jediný list — ten šťastný párek vedle mne mě mrzí — něco jim musím vyvést — ale posud bohužel nevím ničeho.“

Zachvěl jsem se. Provazník vesele pokračoval a mluvil teď vždy rychleji. „Já vám byl chlapík! Co já jsem se ženských nasváděl, když jsem byl mlád! Necukejte sebou — vás nesvedu! Co se týče vdáných, mám čisté svědomí; ale na svobodné jsem měl namířeno. Hned co vzrostlý student jsem si z katalogů dívčích škol zapisoval ty, které se učily nejhůř; ty byly pak nejnevázanější. A pozor jsem dával na všechny studentské lásky — jak se dva rozhněvali, už jsem tu byl, pohněvaná milenka je snadný lup. —“

Vyskočil jsem. Nemohl jsem to déle vydržet. „Odpustte, musím domů —“ a už jsem pádil.

Za mnou zněl hlasitý, ostrý chechtot.

Měl mne za blázna? —

— — — — —

Konduktorka poklízí u mne teď, když sejdu dolů k obědu. Vidím ji jen někdy, když jdu kuchyní. Dobře tak!

— — — — —

Odpoledne rámus u malířů. Velká výplata Pepíka a způsobil ji včerejší můj dvoušesták. Pepíka přivedl veřejný posluha za ruku domů. Bylť si ho Pepík najímal, aby ho vzal na krk a dělal mu po ulici koníčka, zrovna před našim domem.

Vyšlo najevo, že Pepík si byl pozval Semprovu malou Márinku, aby se na něho dívala. Tedy parádní jízda. Snad první láska? Možná; já byl po prvé

zamilován, když jsem byl tři leta stár, a byl jsem také pro to bit. — Pepík je ale rozhodně příliš mnoho bit.

— — — — —

Navečer hospůdka. Titíž lidé a na těchže místech. Z počátku vzájemný hovor všech o českém divadle. Tlustý poručík sděluje, že byl také jednou v českém divadle a že se mu hra líbila jak náleží. Dávali tenkrát „Die tochter des boesewichts“, ale on neví, jak to znělo po česku. Ptá se. Nikdo to neví. Nakonec tvrdí nadporučík zcela určitě, že se kus nazýval po česku „Huncvutova dcera“. Tajtrlík! A pak se mluvilo o divadle ještě dál, o rozdílu mezi hrou veselou a opravdovou. Zcela určitě zas tvrdil nadporučík, že opravdové drama musí mít pět aktů. Je prý to jako při regimentu, čtyry bataillony polní a jeden depôt.

Rozprava skoro doslova pak, jaká předevcírem. Klikeš mluví o zadělaných drobečkách z kapsy, o dvou policajtech, kteří ročně jednou vedou hostinského do koupele, o vařeném kuřeti z vařeného vejce, a hostinský mu nadhodí formičku na pokroutky. Ale smích při každém vtipu jako předevcírem.

Mladší slečna lahvička se zas pořád na mne dívá. Pije mne zrakem, jako když slunce pije vodu.

Zas tentýž suchý, špinavý, neoholený podomní obchodník. Nic neříká, nic neprodá a jde. Ten chlap vypadá při tom tak komicky, že bych ho nechal, z pouhé dychtivosti po zábavě, umřít hlady. Snad udělal slib, že bude chodit pořád špinav po těchže hospodách, nic neříkat a nic neprodávat.

Pak chytá Karlíček za všeobecné napnutosti

blechu. A pak aplaus Loefflerovi a bzučí moucha a syčí jitrnice. Patrně jsem celý program zdejší seznal hned napoprvé.

Přec něco nového. Karlíček najednou vyzval Loefflera: „Dělejme čuňata!“ Aplaus. A dělají čuňata. Oba vstrčí proti sobě pěstě pod stolní ubrus, pohybují jimi, jako když čuňata hýbou se v pytli, a kvičí k tomu tak přirozeně, že obraz je úplný. Vidím jen Karlíčkovu tvář, oči se mu radostí nad děláním čuňat jenjen jiskří.

Dnes jsem, myslím, studoval až příliš málo.

Strašná bouře v noci, teď ráno balzámový vzduch. Seběhnu s knihou do zahrádky, nikdo tam. —

Přec tu někdo, ale jen Pepík. Pepíka nějak vyhodím a bude dobře. „Vidíš, Pepíčku, tedy jsi o ty dva šestáky přišel,“ a hladím ho po vlasech. Kluk se na mne podívá a pak se chytře usměje. „I ne — já je tatínkovi zase vzal!“ — „Tak — a co teď s nimi uděláš?“ — „Já vím — ale neřekneš to nikomu?“ — „To přec víš, že neřeknu.“ — „Bedříšek mně slíbil, že mně řekne numera.“ — „Kdopak je ten Bedříšek?“ — „No, tady od lutristky kluk. — On dlouho nechtěl, ale slíbil jsem mu šesták a on mně teď řekne numera, jaká vyjdou.“ Půvabná naivnost dítěte! „A co uděláš se všemi penězi, až vyhraješ?“ — „Ó, moc udělám — tatínkovi koupím pivo, mamince koupím zlatohlávkové šaty, a tobě koupím také něco.“ Pepík je kluk dobrého srdce.

Pepík je holomek! — Celý se třesu zlostí.

Když začalo být teplej, vrátil jsem se domů. Bylo mně tak příjemno — darebák! Usednu a probíraje v myšlénkách, co jsem byl dole studoval, maně se rozhlížím po pokoji. Náhle se zarazí zrak na Navrátilově kvaši: moře v slunečním jasu. Sluneční jas ten tam — sbalené oblaky, tmavé nebe! Přistoupím blíž — obraz je samá hlíněná kulička a stěna kolem také. Patrně Pepík z protějšího okna střílel sem dřevěnou rourou!

Vzal jsem obraz a šel k malíři žalovat. Malíř se rozzlobil, Pepík nemilosrdně zbit hned přede mnou. Přihlížel jsem s rozkoší — takový kvaš!

Že prý mně malíř obraz spraví.

Jen žádnou lenost! — Z pouhé lenosti jsem si objednal černou kávu hned při obědě dole, abych si ji sám pak nemusil vařit. A teď si musím sám kávu uvařit ještě jednu, abych tu první strávil.

Dnes se studuje zase špatně. — Slyším pojednou v kuchyni řinčet šavli. Copak nosí konduktori teď šavle?

Volají na mne, nepřijdu-li dnes dolů do zahrádky, že prý si zase zahrajem šístku.

Neodpovídám. — Nepůjdu. Dole se hádají, jsem-li doma. Malíř tvrdí, že jsem. „Počkejte, já ho vyzpívám,“ slibuje Provazník. Postavil se pod mé zahradní okno a spustil skuhravým hlasem:

„Tážete se, proč já knedle
nejraději s mlíkem jím,
počkejte, to já vám hnedle,
ale hnedle vypovím —“

zakuckal se smíchy a naslouchá. „Není tam,“ rozhodnul, „můj hlas by ho vytáhl jako z láhve zátku.“

— — — — —
Přec mně nedalo a sešel jsem tam o něco později.

Mluvilo se o bouřce. Malířka nás ubezpečuje asi desetkrát po sobě s nesmírnou důležitostí, že by jí nikdo nevěřil, jak ona se bojí bouřky. Malíř přisvědčuje: „Má žena se strašně bojí bouřky. Dnes v noci jsem musil do kuchyně a vzbudit služku; musila vstát, kleknout a modlit se. No ano, načpak ji máme? — Mrcha usnula! Dnes ráno jsem ji vyhnal.“ — Provazník míní, že prý je to s modlením někdy těžká věc. Praví: „Já umím Desatero jen, když začnu jako dítě odříkávat hned od počátku Otčenáše, ale Otčenáš si spletu vždycky u „tak i na zemi“ a musím pak vždy zas začít znovu.“ — Malířka tvrdí, že věděla hned, že se musil někdo oběsit, takový vítr! a ráno vypravovala prý mlíkařka, že se oběsil vysloužilce ve Hvězdě. — „Takový samovrah!“ — Provazník neposlouchal a ptá se, koho ten samovrah zabil? „Nu ano, pak vím také, kdo to byl!“

Oslovil jsem slečnu domácí, zdali se také bála? „Já o bouřce ani nic nevím, já ji zaspala,“ a zazvonila příjemným svým smíchem. Slečna upravuje velkou, čerstvě natřenou klec. Klec má podobu starobylého hradu, můstek zdvihací, vížky, arkýře. Zdali

prý myslím, že se taková klec hodí pro kanára. Povídám: „Zajisté!“ a začnu něco vykládat, co zní asi jako, že kanár a středověký hrad a tento — strašně hloupé! Bůh ví, co to je — s jinými, i s nejduchaplnějšími ženskými zacházím jako s hračkami, s tou zde, přec jen jednoduchou, nedovedu mluvit! Jakpak je asi stara? Když se směje, vypadá jako devatenáct, když se dívá opravdově, je jí plných třicet — čert může člověka vzít!

Provazník domlouvá vedle malířovi, aby, když maluje podobiznu, hleděl alespoň vždy také trochu k podobě, že prý je to skutečně dost důležité. Velké obecenstvo prý nerozumí pravému umění a žádá takových hloupostí. Pak mu sděluje, že ve Vídni teď malují portréty válcem; velký pokrok, za čtvrt hodiny je obraz vyválený. Malíř začíná Provazníkovi klepat po zádech a Provazník se odmlčuje.

Přistupuje domácí a rozdává cedulky. Chraptí slabým hlasem.

Provazník mne po chvíli beře stranou. Pro chudý pražský lid že se nedělá nic, pranic. Pořád prý se říká: nebohý lid! žádná práce!, a přece se nic nedělá. On prý by dovedl se o to postarat. Má na př. myšlenku, neříká že je slavná, ale pomohla by mnohému chudákovi. Není pro ni ani snad zvláštních peněz potřebí, na malém ručním vozíčku malý kotýlek na stálé vyrábění páry a dost. S tím by mohl jezdit od domu k domu a parou čistit troubele od dýmek. Počítá, kolik je kuřáků v Praze, vyplatilo by se prý výborně. Co že té myšlénce říkám? Obdivuju se jí.

Zase šístka. Že prý zůstanem, jak jsme se rozhodili včera, kvůli zvyku. Všechno jako včera, dnes ale sedmdesát krejcarů prohry. A ku konci domácí zase řve.

Domáci se slečnou odejdou. Malíř a malířka se zadumají. „Zítřka je neděle,“ praví konečně malíř, „víš co, kup husu!“

Klikeš nesmírně dopálen. Je u městské kavalerie, dnes jim umřel rytmistr a měli kvůli pohřbu schůzi. Klikeš navrhnul, aby telegrafovali do Vídně a vyprosili sobě milost, aby zemřelý byl teď ještě po smrti jmenován majorem, pohřeb že pak může být mnohem slavnější. Byl ve schůzi přec někdo rozumnější, zradil jim to a Klikeš zlostí ani nemluví.

Rozpráví se dále o smrti. Také kupci na náměstí prý někdo umřel. Kdo? Hostinský sděluje: „I jenom otec, a ten už byl tak stár, že se sám za to styděl.“ Na co prý umřel? Na souchotě, jako před ním také zas jeho otec. To prý je tak, jak je to v které rodině zavedeno.

Handlíř. — Ten chlap m u s i l učinit slib!

Takhle by to věru nešlo! To je studování? Pokračuju jako hlemýžd', myšlenky jsou pořád jinde nežli v knize. Nejsem vzrušen, lhal bych, ale jsem roztržit. Po mozku mně lezou figurky, moji sousedé; cítím, jak se tam hemží všechny najednou, a hned vynikne ta, hned ona, učiní před mým zrakem kotrmelec a vypravuje pak a šklebí se dle svého způsobu. Nic

platno, změna se musí stát! Pro tyhle ty lidi jsem se nestěhoval na Malou Stranu.

— — — — —
Jedenáct hodin. Slyším v kuchyni řinčení šavle; nejspíš je ten voják náš příbuzný. Kavalerista?

— — — — —
Pláč, pronikavý nářek malířčin; bolestný křik, kňučení a vytí malířova psa. Vyrozumím, že pes spáchal něco strašného: sežral malířčino portmoné i s obsaženými v něm rodinnými památkami, vlasy nebožtíka otce, cedulkou od svatební zpovědi a bůh ví čím.

— — — — —
Půl hodiny poměrného ticha, nato nový rámus u malířů. Malíř přišel domů, nejspíš z vinárny. Slyším ho hlasitě mluvit, pak nějak nadávat, konečně se řvavým hlasem rozlehají slova: „Tak! Já ti povídám, zkmělý lunte, že husí játra patří hlavě rodiny! Celý svět ti to řekne, mizerná ošklebo!“ Malíř se celý rozkacený objevil u okna. Rychle jsem se sehnul pod okenní zídku. Po okamžiku slyším: „Pane Sempře, mám pravdu nebo nemám, že husí játra patří hlavě rodiny!“ Sempra neslyším, ale malíř křičí pak zas: „No tak vidíš, ty —.“ Nejspíš sobě malířka upekla játra z bolesti nad ztrátou rodinných památek. Naproti hlučí a zápasí hlasy dál, pojednou vynikne zas hlas malířův: „A ty dvě desítky taky sežral? — Copak budem teď jíst?“

— — — — —
Krásné, tichounké odpoledne. Nedělní klid, při jakémž je člověku tak volno. Nedalo mně a musil

jsem dolů do zahrádky; je prázdná, posvátné ticho v ní.

Procházím se volně, pohlížím na každý keř, na každou rostlinu, na všem jako by ležel pel nedělní. Je mně znenáhla blaze až do tesknoty, rád bych si poskočil jako dítě, ale někdo by mne mohl z okna vidět. Vzduch je tichý a přec člověk naslouchá a je mu, jako by slyšel zvuky neskonale vzdáleného, bájně šumného světa. Zašel jsem do besídky a — poskočil jsem si — ah, jak je mně blaze! Ještě jednou — tak!

Jdu z besídky do besídky. Zadívám se, zamyslím — myslím si zde tu, zde onu rodinu, všechny členy její, všechny jejich zvláštnosti — úsměv se rozhořtuje na tváři, bavím se.

Špinet! Ten staříčkový špinet s tím zastaralým slabounkým hlasem. Co as by mohl stařeček povídat. Kolikrát se u něho smálo, kolikrát vzdychalo, kolikrát duch letěl do sfér netušených harmonií!

Přisednu a odklípnu jej. Pět oktáv — chudáčku! — Když jsem sám ještě hrával — ach, tomu už je dávno! Nechtěl jsem se učit, učitel také nedbal, přicházel jen kolem prvního pravidelně — ty časy mladé — zlaté! — Zadumal jsem se.

Přec ještě musím něco umět? — Alespoň akordy. — Cis — E — A — zní to! A — D — Fis — výborně! Trochu výš — D, Fis, A — Fis, A, D —

„Vždyť pan doktor hraje piano — to je hezké!“ slyším najednou hlas malířův. Trhnu sebou — za mnou stojí veškeré občanstvo zahradní naší republiky. Ztrnul jsem a ztrnut zůstal jsem sedět.

„Zahrajte něco, pane doktore, prosím!“ šveholí slečna Otylie.

„Já opravdu neumím pranic, slečno, ale pranic! — Jaktěživ jsem na piano nesáh — housle jsem hrával, je pravda —“

„Ó, to je tím zajímavější — vždyť jsem slyšela čisté akordy — půjde to, věřte, prosím, prosím!“ a žmolí prosebně ručičky. Vypadá teď devatenáctiletá.

„Das ví, proč jsem od špinetu neutek! Člověk je ukrutně samolibý tvor a tím až směšný. „Neumím doopravdy nic, slečno — ale já vás tedy přesvědčím — nevysmějete se mi?“ Pamatoval jsem se, že jsem uměl zpaměti pochod z Normy — ještě před málo lety jsem si ho kdesi zahrál a šlo to, pochod z Normy musím ještě umět! První úhoz je ve violíně i v basu stejný — G, H, D — jedná se jen o první úhoz. Zařídil jsem si prsty na G, H, D a uhodil jsem. Po desátém taktu jsem nemoh dál —

„Vy neumíte vskutku nic,“ syčel Provazník.

„Štípání dříví,“ bručí pan domácí. Vyvstal na mně pot studu.

„Ale vždyť je to znamenité,“ horlí slečna. „Pan doktor nehrál nikdy piano a přec to dovede — pan doktor musí mít znamenitý talent pro hudbu.“ Obejmul bych ji — jak dobré srdce má! „Já už to vím dávno, že má pan doktor znamenitý talent. On tak pěkně hvízdá — pane doktore, dnes ráno jste hvízdal Traviatu, já vás slyšela.“

Ona si všímá všeho! — Ta ženská zvědavost! — Nebo snad — snad by ne... — Ježíš, Maria, Josef —

Ale — vlastně — pročpak Ježíš Maria Josef? Já neříkám, že bych ji chtěl, že by se mně na chtění jen přibližně líbila — ale neštěstí právě by —

„Počkejte, já vám zahraju zas jednu svou píseň beze slov,“ míní domácí, jenž byl k špinetu zasedl.

Hraje. Po chvílce ale také nemůže dál — vždyť je odpůdne! Já přece tleskám. Provazník se ušklíbá: „Ostatně příjemná melodie! Pěkně by se při ní žebralo!“

Teď přichází malířová. Byla na honbě za Pepíkem a našla ho konečně v blízké zahradní restauraci u kuželníku; byl klukovi, který stavěl, dal dva krejčary a smluvil se s ním, že za to smí křičet, mnoho-li padlo. Pepík teď obdržel před tváří obecenstva bohatě odměřenou část pohlavků a musí poslouchat ještě ostré matčino kázání. Teď malířka nešišlá ani dost málo — léčivá moc žravého psa! „A teď mi zůstaneš doma, ani se nehneš! Dojdi mi pro dítě.“ Pepík líně jde.

Za chvílku se rozlehá domem dětský křik. Pak se objeví nad schůdky Pepík, nese dítě — drží je oběma rukama za krk jako štěně. Dítě už nekřičí, zmodralo. Malířka běží mu vstříc, chytne dítě, pohlavkuje Pepíka.

Také malíř je dnes v špatné míře, pochopitelně! Pořád si naříká na nevýnosnost svého umění.

„Pročpak tedy nezačnete řezbářství nebo sochařství? Jste ještě dost mlád, abyste se v tom vycvičil,“ míní Provazník.

„To tak, řezbář! Ti teď teprv nemají co jíst — aby dělali špejly do jitrnic, s monogramem!“

Oddělili jsme se se slečnou od ostatních. Sedíme v besídce pospolu a povídáme si. Vlastně povídám já skoro sám, jak pozoruju. Ku podivu, dnes najednou mluvím, nejsem v rozpacích o řeč. Ale řeč je skoro pořád jen o mně, o mé osobě — neškodí, člověk mluví alespoň s jistou vřelostí, s hloubkou a věcnatě. Pozoruju, že Otylie mne obdivuje. Každou chvíli mne upozorňuje nově na nějaký talent můj nebo na nějakou dobrou mou vlastnost. Je bystrého ducha.

Příjemná ženská!

— — — — —

Klikeš navečer mluvil nápadně pilně do Sempra, a bylo patrné, že Sempr naslouchá s pozorlivostí u něho neobyčejnou. Vyrozuměl jsem, že Klikeš mu domlouvá, aby se znovu oženil, a že má také už nevěstu pro něho. „Šestadvacet let“ — „tři tisíce“ — „má velké známosti mezi pány“ — „mají ji rádi“.

— Abych se zde takhle nějaké svatby dočkal!

Nadporučík se dnes po mně nápadně ohlížel. Alespoň dvacetkrát se ohlíd. — Copak chce?

— — — — —

Studuju, ale divně. Raděj bych seděl hned teď ráno dole v zahradě, sám nebo s ostatními, to by mně bylo jedno. Myšlenky se rozbíhají jako . . . (už zase nevím jako co).

— — — — —

Aj aj — dnes si malíř odbývá svůj rámus časně! Pozoroval-li jsem dobře, byla bita a) žena, b) Pepík, c) pes. Pes ještě kňučí.

Malíř přišel teď ke mně. Mám-li prý nějaký pěkný kus papíru na dopis. Že musí psát bratru faráři a nemá takových věcí doma. Nerád prý píše, tuze nerád, někomu psát podobá se mu smrti. Ale když jednou psát má, musí mít ticho, sic prý jeho myšlenky nestojí za nic — „u mne ale ticho, pane doktore, v tom peklu u mne! Napřed si musím udělat pořádek — ztlouk jsem to všechno, nebude-li to ticho, ztluču to ještě jednou — a děvečku jsem vyhnal, má hubu jako šlejfirnu.“ — To už je čtvrtá, co jsem zde.

Dal jsem mu papír a odešel. Za chvílku přišel ubrečený Pepík, že otec dává prosit o nějaké dobré péro. Dal jsem mu péro.

Malíř chodí po pokoji, nejspíš přemýšlí.

— — — — —

Byl jsem u kupce vedle. Když teď něčeho potřebuju, jdu si pro to prostě sám. Vracím se a tu potkám náhodou zrovna u domu dobrého svého známého, doktora Jensena, primáře v blázinci. Landá se pomalu a dívá po ulici.

„I servus, doktore, copak vy zde?“

„Náhodou, procházím se. Rád se procházím Malou Stranou. A vy?“

„Já zde teď bydlím. Přestěhoval jsem se před nedávnem.“

„A kde?“

„Zrovna zde.“

„A to se na chvílku k vám podívám, dovolíte-li.“

Mám doktora Jensena rád, muž inteligentní, chladný, příjemný. Můj byt se mu líbí, na všechno se dívá,

o všem něco podotkne. Nutím ho, aby usednul; nechce, že prý raděj trochu stojí, a u okna stát je prý teď tak příjemno. Postavil se k oknu, zády k zahrádce, obličejem k chodbě prvního patra. Mám zde zrcadlo hned u okna na stěně — pozoruju, že se doktor Jensen stále v něm zhlíží — podobá se mně teď, že je doktor trochu tělesně samolibý vzdor vši opravdovosti své. Jak prý jsem přišel sem na Malou Stranu? Sděluju, že puzen nadějí na klidné studium, a dodávám, že jsem se trochu mýlil, obyvatelé že nejsou zcela klidni. Kdo všechno prý zde bydlí? Začnu vyprávět hned o Provazníkovi — Provazník ho musí co psychiatra rozhodně zajímat. Vypravuju živě, líčím podrobně — ale pozoruju, že Provazník ho nezajímá. Dívá se do zrcadla. Náhle sebou škubne a vyhne se z okna ven. To prý je tam na chodbě domácí slečna? Překvapen tážu se zpět, zdali ji zná? Že prý zná rodinu tu už dávno. Teď mně otázka, podivná otázka nechce přes jazyk — vzpomínám si na podivinství domácího, někdy až příliš nápadné — konečně vykoktám otázku přec. Doktor se usměje: „I pánbůh zachraň! Jen hypochondrem je, však již i hypochondrií svou dosti trpí. Znáš ty lidi takřka od dětinstva, má matka byla s nimi spřátelena. Ku podivu, že se Otylie ještě neprovdala! Je dost hezká, velmi příjemná, pro domácnost vychována a má peníze. Ten dům zde je bez dluhů, mimo to mají značné kapitály — bylo by škoda té ženské, výtečná partie! Však ještě —.“ Vtom se vyhnul z okna ven, usmívá se a kývá.

Aha! Tedy žádná nahodilá procházka! Jen já mu

náhodou přišel vhod! Cítím najednou jakous nechuť k doktoru Jensenovi.

Po chvíli se teď poroučí a slibuje, že přijde zas, až půjde náhodou kolem. Nemusí přijít! Myslím, že jsem mu na to ani slušně neodpověděl.

On je mládencem zrovna tak jako já! — Ne — vskutku ne — nemyslím si pranic, to tak — ale pravda je, že když mladý advokát začne s nějakým kapitálem — hehe! — hehehe! Nač takové hloupé myšlenky, a teď!

Myslím, že Neruda má pravdu, když tvrdí, že my mužští jsme na každou ženskou žárlivi, i když nemáme pražádného interesu.

Malíř chodí naproti pořád sem tam po pokoji. Ještě přemýšlí.

Neštěstí při obědě. V polívce plovla nějaká muší rodina. Otce a matku jsem v roztržitosti spolkl; pak tam ale plavalo ještě muší embryo a to jsem už nemoh. Já mouchy, Pepík dopisy, pes rodinné památky — bůh ví, co se v tom domě zde všechno sní!

Už vím kdo! — Stál jsem náhodou právě u okna, když na schodech zařinčela šivle. Vyhnu se ven — tlustý nadporučík zdola! Tentýž, který má v mých zápiskách zaznamenaný vyhazov.

Příbuzný konduktorčin?

Podvečerní táčky v zahrádce. Provazník mně šeptá s velkým gustem, že prý dnes na té mladé paničce vedle něho po prvé pozoroval červené oči. Provazník je mně už protivný. Pak se ptá domácího, byl-li dnes na pohřbu rytmistra od městské kavalerie. „Nebyl! — Já nechodím na pohřby — už od pohřbu svého otce jsem na žádném nebyl. Tenkrát zpívali u rakve — zpívali falešně — strašný tón! — ten děsný, falešný jeden tón pronásleduje mne po celé další živobytí!“ — Není to poetické?

Přichází malíř. Krevnatý jeho obličej jeví známky starostlivého přemýšlení. „Hotov s dopisem?“ ptám se. — „Ne. Až zítra. U mne to nejde tak rychle.“ — „Takhle kdyby chtěl bratr farář poslat několik stovek, ne?“ ptá se Provazník. — „Prosím vás, několik stovek — takový bagatel člověku dnes nepomůže!“ — „Oho!“ durdí se Provazník zcela doopravdy, „protože nemáte vy lidé žádných myšlének! Já bych dovedl i ze stovky žít! Hračka! Najmu si poblíž Prahy pole a zasiju je — víte čím? — samými jen bodláky! Snad přijde nějaký ptáčník a najme si pak pole zas ode mne, aby na něm chytal stehlíky — ne-li, schytám je sám.“ — „Nezapomeňte dát plot kolem!“ — „Proč?“ — „Kvůli průvanu, aby bodláky nedostaly revma!“ — Malíř začíná být vtipný.

Domáci je dnes neskonale smutný. Cedulek dnes nerozdává, ale má jiný trud. Myslí si, že mu upadne nos. Četl dopoledne v jakéms článku od Vogta, že to začíná rýmou. Vzpomíná si, že má rýmu už po několik dní, a cítí zcela bezpečně, že jedna dírka „se

mu už začíná kývat“. Jenže je teď odpůldne a on si plete, která.

Otylie pohlíží smutně na otce a sotva že dovede udusit hlasité vzdechy. Sesedli jsme si zas stranou do besídky a povídáme si. Ale dnes je poměr jiný. Dnes mluví hlavně ona, vylívá srdce své, stýská sobě — já naslouchám, sám tím poněkud rozteskněn. Cítím, že jí soucitem ulevuju.

Odešli. Sedím v zahrádce sám. Dnes do hostince nemohu, nehodím se mezi lidi, je mně naprosto nezvykle. Tesknota a přec jakás slast zároveň.

Včera a dnes budím se dosti časně, snad horkem. Takhle by se věc hodila pro studování. Jenže — budím se arci, ale nevstávám. Je mně tak nějak volně na loži, myšlenky volně poletují, a když se v zlatém polosnu zatřepetá zvláště příjemná, držím ji a snuju dál.

Abych nelhal: studií se myšlenky ty dotýkají jen co nejvšeobecněji. Jsem právě v horním zákonu a nenavyklé výrazy jeho se mně arci pořád a do všeho pletou. Má postel se mně zdá být svobodným kutištěm, kde doluju na zlaté sny. Když stojím vedle Otylky, dělá myšlenka kolem nás ihned kruh, abych si uhájil právo kutání. —

Pozoruju, že jsem napsal „Otylka“. „Pozor — pozor!“

U malířů neobyčejné ticho. Malíř sedí u stolu,

hlavu má opřenu o dlaň, hledí do výše a přemýšlí.

— — — — —
Odpůldne — doktor Jensen! Ten to žene!

Myslím, že se nechovám k němu příliš vlídně, ale jemu je to patrně jedno. Zdá se, že si mne ani mnoho nevšímá.

Už stojí zase před zrcadlem u okna. Není smutnějšího podívání nad — nad muže před zrcadlem.

Vidí domácího a slečnu, jak jdou dvorem do zahrady. Mluví na ně s okna. Zcela familiárně s nimi mluví. Jsou lidé, kteří ze staré známosti sobě osobují skutečně všelijaká práva. — Zvou ho do zahrádky — on mne vybízí — no pojďme — uvidíme, kdo s koho, — — ne, neuvidíme, vždyť já přec ničeho nechci! — Cítím skutečně, že nechci praničeho.

— — — — —
Zahrádka má dnes zcela jinou tvářnost, připadá mně cizá. Jiný vzduch, myslím, jiní lidé. — Když ale myslím hloub, vidím, že mně vlastně vadí jen doktor Jensen. Mluví zajímavě, jak se tomu říká: mnozí lidé jsou dost povrchní, aby mluvili o všem zajímavě. Znenáhla jsou tu všichni mimo Provazníka, a naslouchají Jensenovi, jako by mluvil bůh ví co. Nedělám si věru pranic z toho, že já nemluví „zajímavě“.

Slabý pokus, abych vedl rozpravu sám. Ptám se malíře: „Už hotov s dopisem?“ — „Ne, zítra — musím to nechat ještě slehnout.“ A hned zas oslovuje Jensena: „Vy musíte mít velmi zajímavé živobyty, pane doktore!“ — „Jak to?“ — „No, v blázinci

musí být ohromný jux. Proším vás, povídejte nám něco.“ Jsem zas odstrčen stranou — aspoň kdyby Provazník přišel! Ale vidím, že Jensen je poněkud v rozpacích. Mám z toho radost. Povídá něco o rozdílu mezi maniakálním a mezi melancholickým nemocným, ale to je nebaví, oni chtějí slyšet, co „si každý o sobě myslí“, jak mužský myslí, že je císařem, a ženská, že je panenkou Marií. Jensen nevyhovuje, vykládá jen doktorský dál, konečně mu uklouzne výrok, jako že „je skoro každý člověk trochu duševně chorý“. To pobouřilo skoro všechny, jen pan domácí kývá klidně hlavou a míní: „Mnohý člověk, když je zdravý, ani neví, co má.“

Jensen se konečně poroučí. Že prý zas brzy přijde. Myslím si: jen abys nepřišel pozdě!

Provazník dnes mezi námi vůbec ani nebyl.

O Jensenovi mluvilo se ještě dlouho, když odešel, až příliš dlouho. Otylie mně šeptala: „Já se ho bojím!“ Odpovídám: „Přirozený takt je někdy znamenitá věc!“

Klikeš mluví napořád do Sempra. Hostinský přistrkuje co možná blízko hlavu. Pořád si odkašlává a na Klikeše hledí, jako by ho chtěl spolknout.

Devět hodin a Jensen je zde. Vykukuje do zahrádky, na chodbu, a mezi tím se zahledí vždy alespoň třikrát do zrcadla a to na hezky dlouho. Zdali prý nikdo nechodí časně do zahrádky? Odpovídám jednoslabičně: „Ne!“ Konečně — zdali prý mně nepře-

káží? Pravím, že skutečně je nejvyšší čas, abych pilně studoval. Jensen jde, nějak mrzut. Atsi!

K polednímu poslal ke mně malíř, abych mu půjčil obálku na list. Teď hledím k němu oknem. Žena, kluk stojí vedle stolu a dívají se na něho, jak píše adresu.

Malíř chodí po pokoji, dopis v obálce drží v ruce a vždy po chvilkách zůstává stát a pohlíží zamýšleně na svůj duševní výrobek. Snad cítí jakous pýchu.

Jsem odpůldne v zahrádce první. Celou věčností se mně zdá, než se dostavují ostatní.

Teprv as hodinu po mně přichází domácí s Otylíí. Domácí se mnou zapřádá politický hovor. Brzy došel resultátu, že všechno pochází z toho, králové že „nejsou nikdy spokojeni s tím, co mají“. Dávám mu vřele za pravdu. Pronáší ještě jiná pořekadla svá, obdivuju se všechněm. Pak začíná navazovat divoké víno a dostávám se s Otylíí do důvěrného hovoru. Bůh ví, jak to přišlo, ale pojednou se mluví o mé cnosti. Otylie vychvaluje se zápalem mou „cnost“. A mluví pořád dál o cnosti mé, natahuje ji jako švec kleštěmi kůži, takže ještě vybývá na celé boty pro některého bližního. Kdepak jen to děvče studovalo moji cnost?

Malíř, malířka. Malíř s obličejem spokojeným, skoro vítězným. Malířka s jazykem zas jako meč. „Hotov s listem?“ ptám se. — „Ó, to se rozumí,“ praví malíř, jako by mu bylo hračkou, odbýt celou

evropskou korespondenci za půl dne. — „Měls tam připsat o konduktorce,“ míní se smíchem malířka, „faráři mají takové věci rádi!“ — Copak měl psát o konduktorce? — „Musím psát ještě jeden list, druhému bratrovi v Tarnově. My bratři si píšem ročně dvakrát, už je to tak mezi námi zavedeno.“ Nikdo si toho nevšímá, ale o konduktorce se mluví dál. Vypravují o nadporučíkovi, a jak konduktorka vystrkuje vždycky hlavu, jde-li už nadporučík; vypravují tak divně, a přitom se na mne dívají a smějí. Náhle se mně rozbřesklo mozkiem — — —. Tedy p r o t o jsem byl „hloupý“? Dopálil jsem se a něco jsem řekl. Ani už nevím co.

Pak jsme hráli šístku ve třech. Co nejtrpělivěji snášel jsem při hře všechny chyby domácího a dával mu za pravdu ve všem. Také jsem natáh nohu pod stolem schválně až k němu, aby si pochutnal; šlapal po ní jako varhaník.

Provazník dnes zase nepřišel.

Něco podobně hloupého nepřišlo se mně jaktěživo!

Šel jsem k příteli Morouskovi na večeři. Bydlí až na konci Smíchova a vzal jsem si u brány drožku. Bavili jsme se výborně pozdě do noci, pak jsem šel zvolna domů. Překrásná noc a v hlavě plno hopkujících myšlének. Málokde, myslím, človíček, jen nějaký ospalý drožkář jel se svou zemdlenou klisnou domů; klisna sotva že nohy vlékla, vůz se drkotal pomalu a monotonní rachocení kol mně bylo skoro příjemné. As dva domy od mého bytu mne vůz před-

jel, drožkář se nahnul s kozlíku a praví: „Copak si nasednou, mladý pane?“ — Moje drožka! Zapomněl jsem mu zaplatit a jej propustit, a drožkář na mne čekal do noci. — Tři zlatky jsem musil hanebníkovi vyplatit!

Není pochyby — jsem zamilován!

— — — — —
Aby takhle stálo najednou mezi inserty v novinách: „Panu doktoru Krumlovskému a jeho spanilomyslné nevěště, slečně Otylii — —“! U těch chlapů je každá „spanilomyslná“! — Nikdo na světě nesmí mít ani zdání — ač —

M u s í b ý t j a s n o m e z i n á m i !

— — — — —
Pěkný výjev — ještě se zlostí třesu! Žaludek by mohl člověk vyplivnout!

Řinčení šavle venku. Klepání na mé dvěře. „Dále!“ A vejde vojenský poručík — ne nadporučík, jak jsem udiven očekával. Vstávám a tázavě pohlížím na příchozího. Poručík je v plné parádě, s čáčkem na hlavě. Salutuje.

„Prosím — pan doktor Krumlovský?“

Kývnu.

„Přicházím od pana nadporučíka Rubackého.“ — Rubacký je ten tlustý nadporučík zdola a od konduktorky.

„Čeho si přejete?“

„Pan nadporučík cítí se uražen výrazy, jakých jste užil včera při nějaké rozprávce zde v zahradě o něm samém a o paní konduktorové, které on sobě

co přítelkyně své velice váží, a vyslal mne, abych žádal od vás řádného zadostiučinění.“

Sáhl jsem si na čelo a vytřeštil na něho zrak. Rozpomínal jsem se na včerejšek — něco se včera mluvilo, je pravda, něco jsem také řekl já, ale kdyby mne zabil, nevím co.

Poručík čeká klidně na odpověď. Přistupuju blíž, cítím, že se začínám třást. „Prosím“ — zakoktávám se — „to je nějaká mýlka. Kdopak řekl panu nadporučíkovi —“

„Nevím.“

Klepal někdo? Či naslouchala konduktorka oknem mého pokoje? Snad i s nadporučíkem?

„Mluvilo se něco — pamatuju se skutečně — ale jakpak bych já připadl na to, abych něco řekl! Já pana nadporučíka ani neznám — jen tak od vidění —“

„Prosím, do toho všeho mně nic není. Jsem jen vyslán, abych žádal zadostiučinění.“

„Když vás ale ubezpečuju! Copak bych já mohl říci proti panu nadporučíkovi — já si, myslím, pana nadporučíka velice vážím a —“

„Prosím, už jsem řekl — žádám zcela určité odpovědi.“

„No — myslí-li pan nadporučík na základě nějakého klepu, že je mnou uražen — což mně, bůh ví, ani nenapadlo, tedy mu řekněte, prosím, že ho žádám za odpuštění.“

„To nestačí.“

„A co tedy chce? Mám snad zas před těmi lidmi —“

„Pan nadporučík Rubacký žádá zadostiučinění zbraní.“

„Pan nadporučík Rubacký je blázen,“ vyhrknul jsem. „Já jsem se nikdy nebil a nikdy se bítí nebudu!“

„Vyřídím.“ Salutoval a bouch dveřmi.

Ať si jde!

Celý se zlostí třesu! Souboj — neumím šavli vzít do ruky! To tak, já doktor práv — budoucí advokát! Trestní zákon — § 57. vřad'uje souboj mezi zločiny — §§ 158—165 mluví o následcích a ty jsou pěkný! Blázni, z blázince uteklí!

— — — — —

Ted' jsem si vyšel ke konduktorce, slyšel jsem ji po kuchyni chodit. Rád bych jí věc nějak vylíčil a něco jí řekl. „Jdou domů tloustnout!“ praví zpuřně, obrátí se ke mně zády a jde do svého pokoje. Dobrá, půjdu „domů tloustnout“! Divná pořekadla!

— — — — —

Zahrádka dnes zcela zvláštní. Jsem rozhodně rozčilen, nemohu za to.

Provazník zas jednou mezi námi. Hledí jako sůva a říká každému: „Ale vy dnes vypadáte špatně!“

Sedím s Otylíí v besídce. Je mně, jako bych dnes musel začít mluvit o lásce. Už se k tomu mám — ale slova váznou v hrdle, nemohu ze sebe nic mimoobvyčejného vypravít. Nechám dnes rozpravy té tedy být.

Přistupuje k nám Provazník. Hledí chvílku na nás, pak praví: „Vy se oženíte, pane doktore?“

Nepříjemná otázka, jsem v rozpacích. Ale usměju

se nuceně a odpovídám: „Ano, pane Provazníku, ožením se.“

„Máte pravdu — musí to být přece jux — děti baví; dítě je ještě mnohem komičtější než mladý řeznický pes.“

Proklatý chlap! —

Zábava dnes skoro pořád vázla. O své vojenské návštěvě jsem ani nemuknul.

Tu máš! Čert mne nesl na Malou Stranu!

No — co naplat! Vyved jsem to! Moh jsem zcela dobře říkat „ne!“ — však on by byl svou hrozbu asi nesplnil — když se ale krev i v jehněti rozkypí! — Že mne poraní, je jisto — já mu neudělám zajisté nic! Budu raněn ležet, studie zaváznou pro čas, snad pro tak dlouho, že promeškám lhůtu. Snad by bylo líp, kdyby mne zabil!

Zas řinčela šavle, klepalo se a vešel včerejší poručík v plné parádě. Salutoval a že prý pan nadporučík Rubacký nehodlá věc jen tak zakončit, že žádá na posled zadostučinění zbraní. Poněkud rozmrzen pravím, že už jsem včera řekl: „Ne,“ a dnes že říkám: „Ne a ne!“ Poručík na to, že prý lituje, ale že prý mně pan nadporučík bičem zmrská tvář, kdekoli mne spatří. Vyskočil jsem zlostně a postavil se před poručíka. „Mne nezmrská, za to mu stojím!“ — „Zajisté zmrská. Sbohem!“ — „Počkejte. — Na jakou zbraň?“ — „Na šavle.“ — „Dobrá, přijímám!“ Poručík se na mne dívá překvapen. „Přijímám,“ do-

dávám zlostí se třesa, „ale pod výminkou. Za prvé mne opatříte sami zbraní a sekundantem, za druhé mně dáte za sebe a za všechny ostatní čestné slovo, že o věci té se nedoví nikdo na světě a že také pro souboj vyberete místo naprosto bezpečné.“ — „Slibuji čestným slovem.“ Poroučel se zdvořile, až nápadně zdvořile. Dnes nebo zítra přijde prý, aby prodjednal ostatek.

Tak, teď to mám! Ono je možno, že věc přec nějak propukne — snad poslouchala naši až příliš hlasitou rozpravu konduktorka — ba vsázím se, že poslouchala — já vím, že beztoho ona je příčinou všeho. Jak věci se mají, vidím ovšem teď, že jsem původně urazil její ženskou samolibost. Ale „hloupý“ jsem proto nebyl! T e d' jsem! A prozradí-li nás — sbohem, advokaturu! Do smrti být koncipientem! — No, nějaký kapitálek mám, a Otylie má — — vždyť ale nevím ani, zda by si mne vzala!?

— — — — —

Rozumí se samo sebou, že nestuduju pranic. Jen se tak dívám do knihy a v myšlénkách si nadávám.

— — — — —

Pošta mně přinesla list. Poštovní známka je malostranská — list je anonymní — proklatý Provazník!
„Pane doktore a kandidáte!

Myslím, že jste víc kandidátem manželství než advokatury. Vaše touha po manželství je ale nízká špekulace, zcela nízká. Chcete dům, chcete peníze, nechcete ženu. Také nemůžete ani tu starou, zvadlou dūru chtít, která je k tomu ještě tak hloupá, že nemá ani půl korce horizontu“ — korec horizontu, to jsem

už od Provazníka slyšel ústně. „Hanba Vám, že se hodláte tak zaprodat, mladý svůj život obětovat sprostému výdělkářství. Ještě jednou a stokrát hanba Vám.

Jeden ve jmenu mnohých stejně smýšlejících.“

No počkej, tobě dám! Na tobě se pomstím místo na nadporučíkovi. Beztoho vjela do mne rvavost, že bych se s celým světem pral.

Nemohu říci, že bych se bál o život. Ani poranění se nebojím; myslím nějak zcela chladně na to. Ale to vím, že strach přijde, a toho s t r a c h u se bojím. Nenavykl jsem soubojům — jakživ jsem na žádný ani nepomyslel — strach m u s í přijít. A budu nervósně rozechvěn — každá číva se bude chvít — každý sval třást — nebude okamžiku bez zimnice — a strachy budu zívát.

To bude děsné!

Bavíme se v zahrádce, ale jak! Vyznání dnes nečiním, nač také! Vezmi svůj šáteček, Otylie, a připrav šarpii! Budu-li mrtev, je konec; budu-li raněn, Otylka mne bude ošetřovat — myslím si aspoň — a tu se vypřede vyznání samo od sebe. Jako v románech.

Ale nutká mne to, abych začal přec nějakou pořádnou rozpravu. Nevím o čem. Konečně se ptám, půjde-li zítra do českého divadla. Co prý se dává? Dává se Tylův „Jan Hus“; je 6. červenec, pamětní den upálení Husa. „Ráda bych šla — ale nepůjdu na ‚Husa‘.“ — „Proč? Snad ne proto, že byl

kacířem?“ — „No — ale zítra je pátek — půst — a to přec nejde!“ — Hanebný Provazník by v tom viděl „horizont“. Já vidím naivnost — a naivnost má vždy své půvaby — zajisté!

Teď přichází Provazník! Jdu mu rychle vstříc a táhnu si ho stranou do besídky. „Vy, hanebný člověče, opovážil jste se mně dnes poslat jeden ze svých anonymních listů, jimiž celé sousedstvo znepokojujete! Zodpovězte se mně!“

„Kdopak vám řekl o mých anonymních listech?“ ptá se Provazník zblednuv jako křída.

„Vy sám ondy, hanebníku!“

„Já vám to řekl?“ a v obličejí jeho je tak blbé udivení, že se musím obrátit stranou, abych se mimovolně nesmál.

„To vám povídám, stane-li se cos podobného ještě jednou, spráskám vás jako štěně!“ a jdu. Naučil jsem se od nadporučíka alespoň něčemu. —

Později chtějí hrát šístku. Malíř vyndal ze šuplete karty a skoro zároveň chytl Pepíka za krk. Ukrutné bití. Kde které srdce v kartách bylo, všechna jsou vystřižena.

Vyšlo najevo, že Pepík je nalepil na bílý papír a dal co dar lásky Semprově Márince.

Nemůžem hrát a já jsem s tím náramně spokojen.

Mluvíme, mluvíme, ale nic kalého. Chodím pak s Otylíí mezi záhony. Náhle se ona obrátí ke mně, hledí mně do očí a ptá se, zdali mně něco je? Jsem zaražen, ale pravím, že nic, a nutím se do smíchu. Ona vrtí hlavičkou a opakuje vícekrát, že prý mně přec musí něco být.

Má — má sympatii ke mně — je to zcela patrné!

— — — — —

Sedím doma a přemýšlím. Jsem ku podivu klidný, strach ještě nepřišel — však on přijde!

Nevěřím snad posud, že souboj bude?

Ale zítra!

— — — — —

Vida, dnes jsem vstal! Probudil jsem se už před třetí a neválel jsem se a vstal jsem hned. Je mně ukrutně opravdově.

S časem ale nevím, co začít. Už jsem byl dnes dvakrát dole v zahrádce a hned zas se vracím do pokoje. Beru vše možné do ruky, ale jen proto, abych to mrzut hned zase položil.

Nemohu se poručíka ani dočkat.

Mám, nemám už strach? Rozechvřen jsem, zívám, ale připadá mně, jako bych zíval zimničnou nedočkavostí.

— — — — —

Byl zde. Zítra tedy v šest hodin ráno v kasárnách na Hradčanech, v jakéms prý zahradním salóně. Myslím si: „Tedy tě odnesou ze salónu!“ a musím se tomu v duchu smát, jakoby nějakému neslychanému, nevídanému vtipu.

Byl vybraně zdvořilý. Něco i řekl, jako že „by sám byl rád, kdyby se ta nemilá historie nějak urovnala“. Vyhrknul jsem: „Není třeba!“, ale sotva jsem to vyhrk, byl bych se hned pohlavkoval. Jsem přec jen hlupák!

Eh — co!

— — — — —
Jsem návštěvou u přítele Morouska na Smíchově. Za prvé: doma bych to nevydržel. Za druhé: Morousek je výtečný šermíř, prával se jako buldog, může mne honem ještě něčemu naučit.

Morousek je nepříjemný člověk. Svěřil jsem se mu a — on se mi směje. Někteří lidé nedovedou o ničem na světě přemýšlet opravdově! Žádám ho, aby mně ledacos ukázal, co by mně prospět mohlo. Tvrdí, že za tak krátkou dobu se nenaučím ničemu. „Oho!“ pravím pohněván. — „No tak uvidíš!“

Vzal špadóny, dal na mne škrabošku a příkrývku a postavil mne. Takhle! — ted' takhle! — ne takhle! — pozor na konec špadónu! — tak — a můj špadón leží na zemi. „Musíš zbraň pevně držet,“ a směje se. — „Když je špadón těžký.“ — „Šavle nebude mnohem lehčí — no, znovu!“ — Za chvíli jsem zemdlen, jako bych byl kovadlinu jednou rukou zdvihal. Kostnatému, vysokému Morouskovi je arci hej! „Odpočiň si trochu,“ a směje se zas. Pamatuju se, že býval Morousek mnohem příjemnější než je, a sděluju mu to. „Mluví z tebe tréma,“ míní. — „Oho, já nemám pražádného strachu — na mou čest ne!“ — „No tak začněm znovu!“ Za chvíli jsem už ale zase zemdlen. „Nesmíme to přehnat,“ míní Morousek, „nemohl bys zítra ráno ani rukou hnout. Zůstaneš u mne na oběd a na svačinu, a budem se občas ještě cvičit, ale zcela málo.“ Byl bych beztoho neodešel. Jeho žena se na nás dívá, myslí, že si hrajem, a směje se. U těch lidí je smích za grešli!

Krátce před obědem se mne Morousek ptá, je-li Rubacký dobrý šermíř. Nevím. „Není nic platno, musíš se naučit rychlému, překvapujícímu útoku — buď a nebo!“ Strká mne zas do příkrývky, lezu do ní jaksi nerád.

Krásná věc, ten rychlý, překvapující útok! Nemohu jej svést, pořád je útok málo rychlý a pranic prý nepřekvapuje. Mohu já za to? „K obědu!“ volá Morousková a já jsem rád.

Ale sotva že lžici držím. A ruka se třese a rozlívám polívku. Morousek se směje. Počkej jen, až budeš zítra stát nad rozsekaným přítelem! Skoro si přeju, abych byl hodně rozsekán, tak rozsekán, že by Morousek plakat musel!

Ještě mne za odpůldne dvakrát donutil k šermu. Sekám do vzduchu a do Morouska jako šílený, pak se převalím v škrabošce a pokrývce na zem a nechci ani vstát. „Jen vstaň, teď se natřeš kořalkou!“ Natru se kořalkou a smrdím tak, že Morousková sebere své vyšívání a jde si sednout na druhý konec zahrady. Utekl bych sám před sebou!

Jdu pozdě navečer domů. Strašná bolest v loktech a v kolenou. Cožpak jsem šermoval také nohama?

— — — — —
Nalezám doma lístek. Od Otylie!

„Ctěný pane doktore! — Musím, m u s í m dnes ještě s Vámi mluvit. Sejděte v noci, prosím hned po svém návratu, do zahrádky. Jakmile zahvízdáte „Traviatu“, jsem u Vás. Odpustte, že tak škrabu, já to dělám z pouhé sympatie k Vám. — Otylie.“

Už konduktorka mluvila! — To bude scéna!

Šel jsem do zahrádky. Měsíc svítí a vidím dobře přes dvůr do chodby prvního patra. Nikdo tam.

Přecházím. — Ted' je tam někdo! Bílá postava. Vystoupím na okamžik do měsíčního světla, ustoupím zas do stínu — tedy z „Traviaty“! — Pánbůh ví, co to je — hvízdám ten škvár po celý den — a ted' —! Kdyby mne někdo zabil — já si nevzpomenu! — Vždyť mne ale přec viděla? A hvízdát mohu také co chci, ne? Ale nic jiného mně nenapadá, než „Pepíku, Pepíku, copak dělá Káča?“ Hvízdám tedy „Pepíku“.

„Pan doktor v zahrádce, a tak pozdě,“ zní to pojednou z malířova okna. Malíř, kozel ví jak vysvlečen, je vyložen z okna. „Krásná noc, co? Nemám také pražádné chuti do spaní. Povídejme si.“

Postava z chodby zmizela. „Eh vždyť já už jdu taky domů!“ volám naschvál hodně hlasitě. To tak, bavít se zde s malířem. A on chlap by se nehnul do rána!

Jdu hlasitě si hvízdaje — vida, ted' mně „Traviata“ napadla — pomalu dvorem. Zastavuju se, hledím sem tam — na schodech nikdo, na chodbě nikdo — rozhněvala se Otylie pro mého „Pepíka“?

Snad je líp, když dnes spolu nemluvíme. Ba že je líp! — A zítra?

— — — — —

Malíř leží v okně. Rád bych se podíval k chodbě, ale zpozoroval by mne a začal rozmluvu. Zatáhl jsem záclony.

Poslední vůle! — Není nic platno, pořádek musím

učinit. — Jen krátký, jasný, několikařádkový, všechno jmění sestře a basta!

Tak, a teď zkusím spát. Jsem klidný, až nápadně — ale zítra se budu třást jako osika, já to vím!

Ještě budíček narovnat!

Malíř leží v okně — lež si, mazale!

Sotva jsem dvě hodiny spal a přec jsem vyspalý. Je šero — v červenci je už o třetí hodině den — a ranní chlad mne mrazí. — Ukrutně zívám! — Trochu se chvěju, je pravda, ale netřesu se vlastně.

Nevím, co s časem. Dolů do zahrádky nechci jít. Na ulici? Při zimnici své bych se dal do běhu a unavil bych se. Beztoho mne ruce od včerejška bolí. Snad se probírat v papírech a rovnat je trochu?

Půl šesté — tak jsem se zabral. Rozhlížím se po pokoji, jako bych byl něco zapomněl. Copak jsem moh zapomenout! —

Tedy sbohem!

Vylít jsem přes schody do dvora, dvorem do kasárního průjezdu, vraty ven — poskočil jsem si — je mně jako do radostného pláče, a vskutku oči zavlhly — zrovna jako bych byl z tmavého sklepení vyšel náhle do slunečního jasu! Škubnu sebou vpravo, vlevo — nevím, kam chci. —

„Krumlovský — no?“

Morousek! Nebohý Morousek! Padnul jsem mu

kolem krku, několik slz mně vyhrklo přes tvář. Ale nemohu mluvit. „No — budeš se bít?“ — „Už je po všem!“ — „Zaplat' pánbůh! Ale pušť mne, rozmačkáš mi ruku.“ Pozoruju, že držím jeho ruku jako v šroubu — ještě jedno stisknutí!

„Vlezme zde do drožky — najal jsem ji. Už jsi snídal?“ — „Snídal? — Ne, nesnídal.“ — „Tedy zajedem do vinárny.“ — „Ano — ne! Napřed domů, pak do vinárny.“ Otylie musí zvědít, že jsem vyšel zdráv.

Vstoupíme do vozu. Žvatlám jako malé dítě a pořád se směju. Pánbůh ví, co všechno žvatlám! A ani nepozoruju, že jsme už před domem. Tančím přes schody, mluvím až neslušně hlasitě, aby mne bylo po celém domě slyšet.

Konduktorka utekla před námi z kuchyně do pokoje. Divíš se! Počkej, ty se teprv podivíš!

Domov mne přivádí k sobě. „Ale zdalipak víš, žes mně vlastně nepověděl posud pranic?“ praví Morousek, zapaluje si doutník a natahuje se na pohovku.

Ano, je pravda, já nepověděl posud vlastně pranic. Musím se sebrat trochu do chladnosti.

Čekali na mne dva už u vchodu do kasáren. Vedli mne přes dvůr, dolů přes schody a do zahradního salónu. Zde čekal nadporučík a lékař. Druhý z obou důstojníků, kteří mne od vrat byli sprovázeli, představil se mně coby můj sekundant. Privil mně, že je vše v nejspravedlivějším pořádku a zbraně navlas stejné. Myslím, že jsem se uklonil. Tu přistoupil ke

mně známý mně poručík, sekundant nadporučíkův, a pravil: „Pánové nemají, pokud vím, žádné zvlášť osobní trpkosti proti sobě — souboj se stane — ale navrhuju: jen do první krve. Chcete tak, pane?“ — „Dobře,“ pravím. „Dobře,“ praví nadporučík a svlíká svrchní šat. Svlíkám se také.

Dali mně šavli, postavili jsme se a křižovali zbraň, jaks mi to včera ukázal. A tu to do mne vjelo. „Rychlý — překvapující útok“ — v hlavě mně zahučel vodopád, před očima se mně dělaly mžitky — vtom vzkřikli oba sekundanti „Dost!“ a vskočili se šavlemi mezi nás. Mimovolně jsem ustoup o krok nazpět a vidím, že se soupeři mému řine s tváře krev. Mně se zdá, že jsem salutoval šavlí jako důstojník — ano, salutoval jsem a odevzdal jsem ji s poklonou svému sekundantovi. Vážně jsem se zas oblíkal a slyším mezitím, jak lékař praví: „Jen lehýnké poranění!“ A pak jsem se poroučel. Při odchodu slyšel jsem ještě za sebou: „Po čertech divoký chlap!“ — Poslouchej, já bych se teď pral s celým světem! A nic, pranic se neprozradí! Lehýnké poranění — čestné slovo — nikdo ani nemukne. A to mám tobě co děkovat, příteli miloučký!

Morousek se směje. „No — buď není dobrým šermířem, nebo jsi ho náhodou skutečně překvapil. Ostatně, dost statně jsi se mně napoprvé držel!“

Cítím se jaksi hrdinou. Přecházím pádnými kroky sem tam a teď se stavím před zrcadlo. Dívám se na sebe, chci se pousmát, ale úsměv vypadá blbě.

Morousek vstává. „Ale už mám velký hlad, teď pojďme do vinárny!“ Ku podivu, já ještě nemám

hladu! „Tys také ještě nesnídal?“ ptám se. — „Kdy-pak?“

Teď mně teprv napadá, jak ušlechtilou starostli-vost dokázal Morousek. „Kde jsi dostal tak časně drožku?“ — „Objednal jsem si ji hned včera v po-ledne, když jsi byl u mne.“

„Zlatý, zlatounký Morousku!“ a už mu visím na krku. Měl co dělat, aby mne setřás. Já mám někdy ukrutnou sílu.

— — — — —
Maličká vinárna. A dva známí zde: krejčí Sempr, hostinský. Podávám jim ruku. „Cože — náš pan hostinský zachází také jinam?“ — „I už jsem nebyl alespoň deset let nikde, až dnes!“

My usedli k jinému stolku. Jíme, popíjíme, a Mo-rousek mně šeptem dokazuje, že se musím vystěho-vat, a sice hned. S konduktorkou prý by to nedělalo žádnou dobrotu, v studiích prý bych byl také zne-pokojován a času přec nemám nazbyt. Má úplně pravdu. Kam prý bych se nejraděj stěhoval? Nej-raději zas zpátky do dřívějšího bytu. „Dobrá, za-jedem tam hned odtud drožkou, snad lze jej dostat.“ Morousek je výtečný přítel! Vůbec muž naskrze znamenitý, mám ho ukrutně rád — ani se nepama-tuju, že by mně byl býval kdykoli a jen dost málo nepříjemný.

Hostinský se patrně dostává do ohně, mluví vždy hlasitěji. Domlouvá Semprovi, aby se neženil, ne a ne! Kličeš pomlouvá jako strůjce všeho zlého na světě. O ženských mluví s opovržením. Teď si vyšel Sempr pro doutníky a interpeluju hostinského. „Ale

poslouchejte, pane hostinský, pročpak zrazujete Semprovi?“ — „Copak nejsem hostinský? Mám svých stálých několik hostů a musím si je udržet!“ — „Ale on by přec potřeboval dobrou hospodyní a pro dceru potřebuje matku.“ — „Ne — dobrý host! — on u mne obědvá, on dobře večeří, pije svých —.“ Sempr je zde.

Byt prázdný, a dali mně jej rádi. Hned pozejtří, v pondělí se přestěhuju. Co tomu as Otylie řekne? — Myslím, že vše nahlídne, vždyť s ní promluvím — výklad a vyznání zároveň! Ostatně mohu přicházet ob den, nebo třeba každý den. Je pravda — zvěst o souboji se přece trochu rozšíří, o b d i v o v a l i by mne, ale — existence předchází.

Morousek mne zavezl k sobě na oběd. Bavíme se při jídle o mém souboji. Morousek je v růžovém rozmaru, ale myslím, že mne dělá směšným. To je, mírně řečeno, nerozumné a zbytečné.

K večeru jsem si pospíšil domů a hned do zahrádky.

Otylie se skutečně hněvá! Neodpovídá mně, vyhýbá se. — Myslil bych, že by měla mít vlastně radost. Ženské vrtochy nejsou vždycky příjemny!

Byl jsem navečer v bývalém svém hostinci na Starém Městě. Výborná zábava! Sršel jsem vtipem, abych tak řekl. Divili se mému rozmaru a jak prý dobře vypadám. Ano — a před necelým dnem mohl jsem být na marách!

Dnes, doufám, bude se to dobře spát!

Vzbudil jsem se velmi časně — reminiscence po včerejšku! Ale bylo mně volno, tak volno jako novorozeněti ve vlažné lázni, a protáh jsem tělíčko a natáh ručičky a hajal blaženě dál až do devíti.

A doktor Jensen je zde. Le pourquoi? — No ty se podivíš, a to ještě dnes!

Tiskne mně nápadně vřele ruku, zapaluje si několikrát doutník. Že prý mně musí přec říci, proč vlastně sem chodí, aby mně to nebylo nápadno — a jde zas ke stolku pro sirky. Mně říci, proč sem chodí? On myslí, že to nevím! A už zas stojí u zrcadla — pravá mužská koketa!

„Tady naproti vám,“ začíná, „bydlí v druhém patře Provazník — vždyť jste již sám o něm vícekrát mluvil! Před desíti a před osmi lety byl u nás v ústavě. Od té doby ho na žádost jeho bohatých příbuzných občas pozoruju, teď mne zase požádali. Byl jsem tomu nesmírně povděčen, že vy zde bydlíte a právě v tomto bytu; musíme vše činit co možná nenápadně. Zná mne, vyhýbá se mně, ani jednou nesešel do zahrádky, když jsem tam byl ve vaší společnosti, ačkoli jste řekl, že je tam takto každý den. Pozoruje mne úzkostlivě, také teď se dívá na mne; vidím ho zcela dobře zde ve vašem zrcadle — stojí za oponou, jen hlavu trochu vystrkuje. Ale myslím dle všeho, co jsem viděl a slyšel, že není právě třeba bát se nového výbuchu.“

Otevřel jsem ústa a vyvalil oči. Jak? — j e n to?
Cítím jakés ulehčení, je pravda. Ale — zároveň
také něco jako zklamání.

Doktor odešel. Je mně, jako bych měl za ním
volat: „Vidíte — kdybyste byl snad tento — já —
totiž co se mne týče — já bych vám nebyl —“

Vskutku mně pojednou připadá, jako bych byl
nikdy ani na soupeřství nepomýšlel.

Ba je mně jako — ach, mužský je přec jen divný
tvor!

Konduktorce jsem teď krátce a suše sdělil, že do
zítřka do večera jsem vystěhován. Vyslechla mne se
sklopenýma očima a nehlesla. Klopí teď stále přede
mnou oči. Tebe jsem zkrotil!

Ale ku podivu — konduktora jsem po celý pobyt
svůj ani nespatriil! Vždycky se to tak nějak — ale
je také dobře, myslím, že by mně ho bylo líto.

Otylie se hněvá dál; mně je, upřímně řečeno, hněv
její skoro lhostejný. Cítím jen tak jakoby lehýnkou
urážku. Sdělil jsem všem v zahrádce, že se stěhuju,
ona byla přitom zcela chladna, vskutku chladna,
jako bych jí sdělil, že padla vařečka na zem. —
Ženská je také divný tvor!

Zaplať pánbůh, že jsem se jí nevyznan z „lásky“.

Byl jsem v staroměstském svém hostinci. Mezi
těmi lidmi člověk zrovna osvěží a je pak zase schop-
nější duševní práce. Jen zas do práce, do práce! —

Po advokátní zkoušce jsem všech zkoušek prost už
pro celý život!

Jsem v plném stěhování.

U malíře všeobecný výprask, děsný rámus — pří-
prava ku psaní druhého listu. Poslal si ke mně zas
pro papír. Vzkázal jsem mu prostě, že už mám vše
složeno a ani nevím, kde papír je.

Domácí slečna řeže v zahrádce salát.
Pozoruju ji chladně. Ta je už zvadlá!

Ať mně přijde Neruda ještě jednou s nějakou
„Povídkou malostranskou“!

Konec